

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

6. заседание

Четвъртъкъ, 5 ноември 1942 г.

(Открито въ 16 ч. 20 м.)

Председателствувалъ подпредседателътъ д-ръ Петъръ Кьосенвановъ. Секретаръ Светославъ Славовъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		гове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на	
Отпуски	155	3.625.000.000 л. (Второ четене)	165
Предложение	155	10. За допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бю-	
По дневния редъ:		джета на държавата за 1942 бюджетна година	
Законопроекти: 1. За кооперативенъ строежъ на		въ размѣръ на 3.795.830.000 л. (Второ четене)	165
читалищни сгради (Първо четене)	156	11. За отстъпване срещу заплащане на Свилен-	
Говорили: Докл. Т. Маровъ	158	градската община държавната баня, находяща	
М. Ковачевъ	159	се въ махала „Баядъръ“, включваща се въ пар-	
Д-ръ И. Вазовъ	160	целъ VII на кварталъ 56 въ гр. Свиленградъ	
Е. Клянтевъ	161	(Второ четене)	170
Г. Кендеровъ	162	12. За отстъпване даромъ на Бургаската градска	
2. За оставяне въ сила закона за измѣнение на		община държавното мѣсто, частъ отъ черно-	
лѣжкои закони по прѣжитѣ данъци и презъ 1943		морския брѣгъ (Второ четене)	170
бюджетна година (Второ четене)	163	13. За отстъпване даромъ на Училищното настоя-	
3. За измѣнение и допълнение на наредбата-за-		тельство на с. Божидаръ, околия Карловска,	
конъ за търговскитѣ книги (Второ четене)	163	държавното праздно мѣсто отъ 1038 кв. метра,	
4. За допълнение на чл. 8 отъ закона за прилагане		частъ отъ парцелъ I на кв. 1 по плана на съ-	
за закона за гербовия налогъ и опрощаване глоби		щото село, и на Църковното настоятельство на	
по същия законъ въ Добруджа (Второ четене)	164	с. Кърнаре, същата околия, държавното праздно	
5. За сключване бюджета на държавата за 1940		мѣсто отъ 1332 кв. метра, съставляващо пар-	
бюджетна година (Второ четене)	164	целъ III на кв. 14 по плана на селото (Второ	
6. За отпускане народна пенсия на Стефанъ Д.		четене)	171
Русковъ, отъ гр. Добричъ (Второ четене)	165	14. За борба съ паразитнитѣ болести и болеститѣ	
7. За намаление на народната пенсия на Ветка К.		при развъждане на домашнитѣ животни (Второ	
Томова, отъ гр. София (Второ четене)	165	четене)	171
8. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета		Предложение за одобрение на наредбитѣ и постано-	
на Министерството на земедѣлието и държав-		вленията на Министерския съветъ, подлежащи	
нитѣ имоти за 1942 бюджетна година въ раз-		на одобрение възъ основа на чл. 2 отъ закона	
мѣръ на 70.000.000 л. (Второ четене)	165	за бързо уреждане на неотложни въпроси въ	
9. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бю-		освободенитѣ земи, издадени отъ 26 юний	
джета на Главната дирекция на държавнитѣ дѣл-		1942 г. до 26 октомври 1942 г. (Приемане)	177
		Дневенъ редъ за следващото заседание	179

Председателствувашъ д-ръ Петъръ Кьосенвановъ: (Звъ-
ни) Присѣствуватъ нужниятъ брой народни предста-
вители. Обявявамъ днешното заседание за открито.

(Отсутствуватъ народнитѣ представители: Александъръ
Загоровъ, Георги Рашковъ, Георги Миковъ, Деню Чола-
ковъ, Димитъръ Арнаудовъ, Димитъръ Андреевъ, Иванъ
Недѣлковъ, Киро Арнаудовъ, Матю Ивановъ, Никола Ва-
сильевъ, Никола Логофетовъ, Симеонъ Андреевъ, Симеонъ
Кировъ, Таско Стоилковъ и Тодоръ Кожухаровъ)

Председателството е разрешило отпущкъ на следнитѣ
г-да народни представители:

- Александъръ Гатевъ — 1 день;
- Инж. Димитъръ Митковъ — 1 день;
- Кирилъ Минковъ — 1 день;
- Иванъ Керемидчиевъ — 1 день;
- Таско Стоилковъ — 1 день, и
- Иванъ Константиновъ — 2 дена.

Има да ви направя следното съобщение:

Постъпило е отъ Министерството на земедѣлието про-
екторешение за одобрение 23. постановление на Министер-

ския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември
1942 г., протоколъ № 123, относно допълнението на
наредбата за уреждане на горската собственост и ползу-
ването отъ горитѣ и отъ высокопланинскитѣ и горски па-
сища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

Предложението ще бѣде раздадено на г-да народнитѣ
представители.

Пристъпваме къмъ точка първа отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за кооперативенъ стро-
ежъ на читалищни сгради.

Председателството предлага да бѣдатъ прочетени само
мотивитѣ къмъ законопроекта, тъй като текстътъ на за-
конопроекта е дълъгъ — още повече, че е раздаденъ на
г-да народнитѣ представители и съдържанието му е из-
вестно.

Който сѣ съгласенъ да бѣдатъ прочетени само моти-
витѣ къмъ законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мно-
зинство, Събрашието приема.

Моля г-на докладчика да прочете само мотивитѣ къмъ
законопроекта.

Докладчик Тотю Маровъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за кооперативен строеж на читалищни сгради.

Г-да народни представители! Съ гласувания отъ васъ презъ 1911 г. законъ за народните читалища се даде силенъ тласъкъ въ развитието на читалищното дѣло въ страната, като се обезпечиха достатъчно сръдства, за да могатъ народните читалища да развиятъ всеотдайно народно-просвѣтна и културна дейностъ и да постигнатъ поставенитѣ имъ отъ закона цели. Най-важното условие, за да може едно народно читалище да разреши правилно поставениятъ му културни и просвѣтни задачи, е да има своя собствена и отговаряща на нуждитѣ му читалищна сграда, построена съобразно изисванията на модерната строителна техника и архитектура.

Действително, съ закона за народните читалища при всѣко читалище се учредява фондъ за постройка на читалищна сграда, обаче набирането на необходимитѣ сръдства за постройката на читалищни сгради за всѣко народно читалище предполага по-продължителенъ периодъ отъ време. Докато не си построятъ своя сграда, народните читалища не биха могли да развиятъ оная дейностъ, която законътъ имъ поставя, следователно, единъ отъ най-важнитѣ въпроси, отъ разрешението на които зависи правилното развитие на читалищното дѣло въ страната, е бързото снабдяване на народните читалища съ подходящи за нуждитѣ имъ модерни читалищни сгради.

Нуждата отъ читалищни сгради изпъква още по-ясно, следъ като влизе въ сила неотдавна гласуваниятъ законъ за театритѣ. Явно е, че безъ удобни читалищни помѣщения областнитѣ и други театри, създадени по силата на поменатия законъ, не биха могли да даватъ своитѣ представления по дълга на подполющия театрални зали, както би имало въ една модерна читалищна сграда.

Отъ изложението дотукъ очевидно е, че се налага да се приобгне къмъ използване на сръдствата, съ които разполагатъ народните читалища, и то най-целесъобразно, като тия сръдства бъдатъ подсилени по показания въ законопроекта за кооперативен строеж на читалищни сгради начинъ. Само така въпросътъ за снабдяването на народните читалища съ собствени подходящи сгради може да бъде разрешенъ въ най-непродължително време, и то като се задоволятъ едновременно нуждитѣ на най-големия брой читалища. Сега въ страната, включително и въ новоосвободенитѣ земи, има надъ 3.000 народни читалища. Тѣ иматъ 54.453.000 л. отдѣлни фондове за постройка на читалищни сгради. Годишнитѣ читалищни помѣщения иматъ само 466 народни читалища, отъ които 81 градски и 385 селски. Останалитѣ народни читалища нѣматъ собствени сгради, а 836 използватъ училищни помѣщения, 289 — общински, 6 — държавни, 179 — кооперативни и 752 — частни помѣщения. Всички тия помѣщения, обаче, не сѫ приспособени за нуждитѣ на народните читалища и най-често задоволяватъ само нуждата на читалищата отъ библиотека и читалня.

Предлаганиятъ законопроектъ за кооперативен строеж на читалищни сгради предлага учредяването при Върховния читалищенъ съюзъ на фондъ подъ името „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“. Фондътъ се учредява при Върховния читалищенъ съюзъ, за да не се създава при министерството отдѣлна служба за управлението му и защото последниятъ има общото ръководство на народните читалища въ страната и непрестанно следи за нуждитѣ и материалнитѣ възможности на отдѣлните читалища. За да бъдатъ, обаче, решенията на изпълнителния комитетъ на Върховния читалищенъ съюзъ въ сила, сѫ общата просвѣтна и културна политика на държавата, всички негови решения влизатъ въ сила само следъ като бъдатъ одобрени отъ министъра на народното просвѣщение.

Като имате предвидъ горното, надѣвамъ се, г-да народни представители, че правилно ще прецените нуждата отъ учредяването на фондъ „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ и ще одобрите предложения законопроектъ, като го гласувате.

Гр. София, 21 августъ 1942 г.

Министъръ на народното просвѣщение: Б. Йоновъ“

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ за кооперативенъ строеж на читалищни сгради.

Чл. 1. При Върховния читалищенъ съюзъ се основава фондъ подъ името „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“.

Фондътъ е юридическа личностъ.

Чл. 2. Фондътъ „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ се управлява отъ изпълнителния комитетъ на Върховния читалищенъ съюзъ, допълненъ за целта съ по единъ представител на Министерството на народното просвѣщение и на Българската земеделска и кооперативна банка.

Работата на фонда „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ се подпомага отъ службата при фонда за кооперативенъ строеж на народни основни училища. Необходимиятъ помощенъ персоналъ, съ който се поддържа службата при тоя фондъ, съ огледъ на поставениятъ отъ тоя законъ задачи, се издържа отъ Върховния читалищенъ съюзъ.

Членоветѣ на изпълнителния комитетъ, както и представителъ на Министерството на народното просвѣщение и на Българската земеделска и кооперативна банка, не получаватъ възнаграждение за извършената отъ тѣхъ работа по управлението на фонда.

Чл. 3. Целта на фонда „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ е да подпомага и насърчава строежа на нови читалищни сгради, както и надстройки, пристройки и поправки на съществуващитѣ читалищни сгради и тѣхното обзавеждане, а така също и обзавеждането на читалищнитѣ кина съ необходимитѣ съоръжения и пособия, като отпуска за тая целъ заеми и помощи.

Чл. 4. За постигане на тая целъ, изпълнителниятъ комитетъ на фонда разрешава строежа на нови читалищни сгради, а така също отпуска на читалищата сръдства за надстройки, пристройки и поправки на съществуващитѣ читалищни сгради и за тѣхното обзавеждане, както и за обзавеждането на читалищнитѣ кина съ необходимитѣ съоръжения и пособия, и то въ всички случаи следъ проучване и по предварително установенъ редъ, одобренъ отъ министъра на народното просвѣщение.

Чл. 5. Въ фонда „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ задължително участвуватъ всички народни читалища, които сѫ членове на околнискитѣ читалищни съюзи и на Върховния читалищенъ съюзъ.

Въ фонда участвуватъ задължително и читалищнитѣ съюзи, които сѫ учредили или впоследствие ще учредятъ свой фондъ „Постройка на сграда“.

Забележка. Читалища, които сѫ започнали и не сѫ довършили строежа на читалищни сгради по време на влизане на тоя законъ въ сила, се освобождаватъ отъ членуване въ фонда до завършване на строежа. Сжитѣ могатъ да членуватъ въ фонда и презъ време на строежа, ако пожелаятъ това.

Чл. 6. Сръдствата на фонда „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“ се набиратъ отъ:

- а) сумитѣ по чл. 29 отъ закона за народните читалища и ежегоднитѣ вноски отъ съюзитѣ, които членуватъ въ фонда;
- б) помощи отъ държавата и общинитѣ за постройка на читалищни сгради;
- в) ежегодна помощъ отъ Върховния читалищенъ съюзъ, не по-малка отъ 10% отъ постѣпленията по фондъ „Просвѣта и култура“;
- г) ежегодна помощъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка и отъ Българската народна банка въ размѣръ не по-малкъ отъ по двеста хиляди лева;
- д) 1% отъ годишнитѣ печалби на: кооперативнитѣ сдружения; застрахователнитѣ дружества, кооперативнитѣ центри и съюзи; районнитѣ кооперативни съюзи; акционернитѣ дружества съ основенъ капиталъ не по-малкъ отъ единъ милионъ лева и дружествата съ ограничена отговорностъ съ също такъвъ основенъ капиталъ;
- е) сумитѣ по фондъ „Постройка на читалищна сграда“ на всички читалища и съюзи, които членуватъ въ фонда „Кооперативенъ строеж на читалищни сгради“;
- ж) заемъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка;
- з) ежегоднитѣ лихви по смѣтка „Отдѣленъ фондъ“;
- и) ежегоднитѣ лихви по смѣтка „Общъ фондъ“;
- к) такса по 500 л. годишно отъ читалищата въ селата, които иматъ свой кинематографъ;
- л) такса по 50 л. за селскитѣ и по 100 л. за градскитѣ читалища за всѣка уреджана отъ тѣхъ забава, театрално представление, вечерника, устро, градинско увеселение и други, съ изключение на кинематографскитѣ представления — внасяни при завѣрката на билетитѣ;
- м) чистия приходъ отъ нарочно уреджанитѣ забави въ полза на фонда отъ училищата въ царството;
- н) чистия приходъ отъ марки „Фондъ кооперативенъ строеж на читалищни сгради“, които училищата и народните читалища ще продаватъ по наредба, издадена отъ министъра на народното просвѣщение;

- о) лихви и глоби по отпуснатите заеми;
- п) помощи и дарения.

Забележка. Сумитъ по букви „а“, „в“, „к“ на чл. 6 отъ тоя законъ се внасятъ не по-късно отъ първи априлъ на следната година, а тия по буква „д“ — следъ общото събрание на дружеството, но не по-късно отъ първи май на следната година. Спрямо лицата, които не изпълняватъ постановленията на чл. 6, букви „а“, „в“, „д“, „ж“, „з“, отъ тоя законъ, съ заповѣдъ отъ министъра на народното просвѣщение се прилагатъ санкциитъ, предвидени въ чл. 480 отъ закона за държавните привилегии, акцизитъ и патентитъ.

Чл. 7. Срѣдствата на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ се влагатъ въ Българската земеделска и кооперативна банка по следните две смѣтки:

а) „Отдѣленъ фондъ“, по който се минаватъ сумитъ по букви „а“, „в“, „з“ на чл. 6 отъ тоя законъ, отдѣлно за всѣко читалище и съюзъ;

б) „Общъ фондъ“, по който се минаватъ всички останали постѣпления на фонда.

За вложенитъ въ Българската земеделска и кооперативна банка срѣдства на фонда и по дветѣ смѣтки, банката одобрява лихви споредъ тарифата си.

Чл. 8. Българската земеделска и кооперативна банка администрира срѣдствата на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“, изпълнява решенията на изпълнителния комитетъ и води счетоводно смѣтките на фонда.

Чл. 9. Българската земеделска и кооперативна банка е длъжна:

а) да приема всички суми, които се внасятъ по силата на тоя законъ;

б) да изплаща, по решение на изпълнителния комитетъ, суми и по дветѣ смѣтки на фонда;

в) да изпълнява решенията на изпълнителния комитетъ по отпускане на заеми на народните читалища отъ срѣдствата на фонда срещу гаранции, одобрени отъ изпълнителния комитетъ, като сключва отъ свое име, за смѣтка на фонда, и необходимитъ договори;

г) да извършва необходимото, за да постѣпватъ редовно погашенията по отпуснатитъ на народните читалища заеми до окончателното имъ изплащане. Изпълнителнитъ листове се издаватъ по реда на чл. 156к и следващитъ отъ закона за гражданското сѣдопроизводство, безъ да е необходимъ протестъ на записа на заповѣдъ. По изпълнителнитъ листове и по всички искове, предявени отъ банката, действаща отъ свое име, за смѣтка на фонда, сѣдищницата и сѣдинитъ-изпълнители не събиратъ сѣдебни мита, гербъ, берии, фондови такси и други;

д) да дава всички необходими сведения на изпълнителния комитетъ на фонда и на Министерството на народното просвѣщение, когато таква и се поискатъ;

е) да изпълнява всички задължения, които произтичатъ отъ тоя законъ.

Чл. 10. Изпълнителниятъ комитетъ на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ има прѣки отношения съ централното управление на Българската земеделска и кооперативна банка, а съ нейнитъ клонове и агенции — само по нареждане отъ централното управление.

Чл. 11. При нужда, за засилване срѣдствата на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“, съ решение на Министерския съветъ, по докладъ на министъра на народното просвѣщение, следъ предварително писмено съгласие на министъра на финанситъ, Българската земеделска и кооперативна банка отпуска, подъ гаранцията на държавата, заемъ на фонда.

Постѣпленията по смѣтка „Общъ фондъ“ се задържатъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка за погасяване на отпуснатия отъ нея заемъ на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“.

Чл. 12. Читалищата и съюзитъ, членувачи въ фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“, могатъ да изтелятъ за строежъ на нови сгради, както и за надстройки, пристройки и поправки на съществуващитъ читалищни сгради и за тѣхното обзавеждане, а така също и за обзавеждането на читалищнитъ кина, освенъ внесенитъ отъ тѣхъ свои суми по смѣтка „Отдѣленъ фондъ“ заедно съ лихвитъ, но и да сключватъ заемъ отъ фонда въ размѣръ, опредѣленъ отъ изпълнителния комитетъ на фонда.

Изпълнителниятъ комитетъ отпуска заеми на народнитъ читалища отъ срѣдствата на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ и по дветѣ смѣтки.

Лихвениятъ процентъ, събиранъ по заемитъ, се опредѣля отъ изпълнителния комитетъ на фонда, следъ като вземе предварително мнението на банката, и се посочва въ

нейната тарифа. Тоя лихвенъ процентъ не може да бѣде по-малкъ отъ лихвения процентъ, който банката задържа по силата на следващия чл. 13 отъ тоя законъ.

Чл. 13. По заемитъ, отпуснати на народнитъ читалища, Българската земеделска и кооперативна банка събира лихви съгласно съ чл. 12, алинея трета, на тоя законъ и глоби споредъ тарифата си, като отъ лихвения процентъ по заемитъ задържа за себе си процента, който тя одобрява на вложенитъ въ нея срѣдства и по дветѣ смѣтки на фонда и $\frac{1}{2}$ процентъ за работата и въ връзка съ заема, а разликата, както и събранитъ глоби, минаватъ по смѣтката „Общъ фондъ“. Половиниятъ процентъ се изчислява само върху сумата на раздаденитъ заеми.

За администрирането на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ Българската земеделска и кооперативна банка получава комисииона споредъ тарифитъ си само върху вноскитъ по смѣтка „Общъ фондъ“.

Чл. 14. Заеми отъ фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ се отпускатъ на читалищата подъ гаранцията на съответната община.

Въ случай че читалището не изплати дължима по заема вноска, общината, която е гарантирала заема, е длъжна да я предвиди въ бюджета си за следващата година.

Ако общината не предвиди въ бюджета си тая сума по искане на Министерството на народното просвѣщение, учрежденията и лицата, които утвърждаватъ общинскитъ бюджети, задължително я вписватъ.

Въ случай че такава гаранция общината откаже да даде, по решение на изпълнителния комитетъ, одобрено отъ министъра на народното просвѣщение, изплащането на заема може да бѣде гарантирано съ поръчителство, залогъ или ипотека.

Чл. 15. Изпълнителниятъ комитетъ, по решение, одобрено отъ министъра на народното просвѣщение, може да отпусне по смѣтка „Общъ фондъ“ помощи на читалища, които сѣ въ строежъ.

Ако общината даде въ помощъ на читалището 50% отъ стойността на сградата, било въ пари или материали, изпълнителниятъ комитетъ може да отпусне помощъ на бедно читалище за постройка на читалищна сграда до останалитъ 50% отъ стойността на сградата.

Чл. 16. Решенията на изпълнителния комитетъ за изразходване на суми по дветѣ смѣтки на фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ се одобряватъ отъ министъра на народното просвѣщение.

Чл. 17. Въ селища, въ които се строи, пристройва или надстройва читалищна сграда, населението, по решение на общинския съветъ, доставя безплатно материалитъ, които се намиратъ въ околността на селището, като пѣсокъ, камъни, тухли, варъ, греди и други подобни. За тая целъ се използва и временната трудова повинностъ, съобразно съ чл. 4 отъ закона за временната трудова повинностъ.

Чл. 18. Читалищнитъ сгради се строятъ по планове, изработени върху идейни скици, прегледани и предварително одобрени отъ Министерството на народното просвѣщение съ огледъ на нуждитъ и срѣдствата на читалището. За тая целъ всѣко народно читалище, което иска да строи читалищна сграда, е длъжно да представи въ Министерството на народното просвѣщение — Службата при фонда за кооперативенъ строежъ на народни основни училища, идейни скици и предварителни смѣтки за предвидения строежъ. Следъ одобрението имъ отъ Министерството на народното просвѣщение, тѣ се изпращатъ въ Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството за техническа провѣрка и одобрение. Планове и книга за читалищни сгради могатъ да се изработватъ и утвърждаватъ само въ кръга на одобренитъ идейни скици и предварителни смѣтки.

Всички книги, планове, скици и други по строежа на читалищни сгради се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ, както и отъ всички държавни, общински такси, мита, берии и други. Строежътъ на малки читалищни сгради и таква на бедни читалища може да става и по планове, изработени отъ Министерството на народното просвѣщение и одобрени отъ Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството.

Чл. 19. Решенията на читалищнитъ настоятелства за измѣнение на утвърдени планове или въ градежа и материалитъ за постройката на читалищни сгради предварително се одобряватъ отъ министъра на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството или упълномощено отъ него лице.

Чл. 20. При строежъ на читалищни сгради всѣко читалище е длъжно да възлага завеждането и надзора на

строежа на техническо лице, което отговаря на условията по закона за Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Чл. 21. Читалищният сград, по решение на настоятелството на читалището, одобрено от министъра на народното просвещение, могат да се строят: а) чрез тръг; б) чрез спазаряване по доброволно съгласие и в) по стопански начин.

Привремените ситуации, които предприемачът представя, се провървяват от завеждащия постройката и се утвърждават по реда, предвиден в закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Окончателните ситуации, преди да бъдат утвърдени от настоятелството на читалището, се провървяват и одобряват от технически лица, упълномощени от министъра на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

Чл. 22. Българската земеделска и кооперативна банка чрез своите органи винаги има право да провървява разходните документи и сметките по строежа на читалищните сгради и да следи изплащане на народните читалища задълженията си към фонда „Кооперативен строеж на читалищни сгради“, както и за вноските на организационните, посочени по буква „д“ на чл. 6 от тоя закон, като за намъреното е длъжна своевременно да уведоми Министерството на народното просвещение.

Чл. 23. Читалища, които имат сгради, отстъпени им за вечно ползуване от училищни настоятелства, общини и други, могат, с предварително разрешение от Министерството на народното просвещение, да извършват сръдствата на фонда „Кооперативен строеж на читалищни сгради“ надстройки, пристройки и поправки на тия сгради, съгласно с чл. 12 или чл. 15 на тоя закон.

Чл. 24. За прилагане на тоя закон Министерството на народното просвещение издава нарочен правилник, утвърден с указ.

Тоя закон отменя всички постановления в други закони и наредби-законои, които му противоречат.)

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Има думата докладчикът на законопроекта г-н Тотю Маровъ.

Докладчикът Тотю Маровъ: (Чете) Г-да народни представители! Съгласно закона за народните читалища, приет от нашата Камара през 1941 г., и правилника за приложението му, целта на читалището се определя в членове 9 и 10. За постигането на тая цел читалището организира своя читалня, библиотека, салон, музей и пр., приотени в читалищния дом, какъвто трябва да има всъко читалище. И действително, законът за народните читалища предвижда създаването на фонд „Постройка читалищни сгради“, обаче приходите въ него постъпват в миниатюрен размер и за реализирането на хубавата идея има много да чакаме, както се е чакало и чакме от много години; както се чака още от освобождението, когато читалищното дѣло се е крепѣло от голѣмитѣ родолюбии и идеалисти навремето, безкористно отдали се въ народопросвѣтна дейност; когато тѣ търсили подходящо мѣсто и възможност да служат като учители на възрастнитѣ неграмотници съ уреждането на вечерни или недѣлни училища или сказки изъ областта на науката, литературата и изкуствата; когато се е търсило читалището съ неговитѣ библиотекѣ и читални, като единствени притежатели и разпространители на българската книга и езикъ, за да се приотятъ подъ неговата благовидна стрѣха и се култивира духътъ на свободата.

Чрезъ читалището, училище за възрастнитѣ, се създава и подготвя народътъ ни да поеме духовното просвѣтление, а следъ това да се бори и за пълното си политическо освобождение, което не закѣснява да дойде, макаръ съ цената на много страдания. Наистина, веднага следъ освобождението родната интелигенция се отдава на служба на новата си държава и, увлѣчена въ нейното устройство, изоставя културнитѣ нужди на народа си. За щастие, обаче, скоро, тя се опомнюва, осъзнава се и поема правния пътъ на културния възходъ, като възродява читалищата въ страната.

Така дѣлото на народното читалище всѣкога е било и продължава да бъде високо благородно и свѣтло. Обаче също така е вѣрно, че то всѣкога е страдало и продължава да страда поради липсата на стегната организация съ здрави финансови възможности. Та колко отъ нашитѣ около 3.000 читалища въ обединена България могатъ да се похвалятъ съ непрекъснато съществуване отъ своето основаване до днесъ? Не е ли спирало всѣко

читалище своята дейностъ поради липса на общественъ и организационенъ интересъ у неговитѣ членове; поради липса на материални възможности, да се поддържатъ най-елементарнитѣ нужди на едно мѣстно читалище, да се платятъ единъ-два абонамента съ нѣкакви 50-100 л. годишно за списание или вестникъ, за купуване на книги за читалнята или библиотеката му, и най-вече поради липса на помѣщение, въ което да се подслонятъ любознателнитѣ четци? Не е липсвала на читалищенъ домъ, който прави да се разстройва много често читалищното дѣло и съ мъжа пакъ да се възстановява то отъ гладнитѣ за повече духовна храна и страдащитѣ за повече свѣтлина?

Защо е липсвала, наистина, читалищната сграда досега у насъ? Защо е липсвалъ подслонътъ за приютяване свѣтилата за народната ни култура? Защо е липсвалъ читалищниятъ домъ, въ който народътъ е търсилъ и още продължава да търси сили и извори за своето свободно самообразование, за да се подготви за обществената си служба въ живота?

Единъ единственъ е отговорътъ на този боленъ въпросъ: липсата на държавно напѣтствие въ организацията на читалищното дѣло. Това е отговорътъ на болия въпросъ презъ всички времена на неговото съществуване. Така читалището, като щастлива и вдѣхновена рожба на своето време, отъ начало и до днесъ, се разраства въ служба на нашия общественъ животъ и продължава да крета, поради липсата на една здрава и мощна организация, слабо подкрепяно отъ държавната властъ — безъ което у насъ нищо не върви.

Съ закона за читалищата отъ 1927 г. се тури началото на тази намѣса и се посвети читалищното дѣло въ редъ, като се регламентира неговото съществуване. Създадениятъ още презъ 1911 г. Читалищенъ съюзъ въ България не е могълъ да развие своитѣ високоблагородни задачи въ устройството на читалищното дѣло въ страната, поради слабостта на отдѣлнитѣ читалища. Естествено сѣ слаби части — слабо тѣло. Едва презъ последнитѣ години читалищното дѣло почна да привлича вниманието на отговорнитѣ фактори и на сегашния министъръ-председател, уважаемиятъ г-нъ проф. д-ръ Богданъ Филонъ, комуто се пада честта да бъде вносителъ на закона за народнитѣ читалища, който бѣ приетъ отъ нашата Камара презъ 1941 г. Искамъ да вѣрвамъ, че още тогава се е започнала подготовката на следващия етапъ въ устройството на читалищното дѣло, което днесъ се оформява съ предложениия ни законопроектъ за кооперативенъ строежъ на читалищни сгради, приготвенъ и внесенъ отъ другъ извѣстенъ нашъ читалищенъ деецъ, също така уважаванъ — г-нъ проф. Борисъ Йонковъ. На тѣзи двама господа дължимъ и други културни начинания и за тѣхъ културната история единъ день ще си каже думата.

И така, забелязано е, че въ селища, където има читалищенъ домъ, тамъ извъншколската младежъ има друго отношение къмъ нѣщата и свѣта, защото въ него тя намира възможностъ да запълни една празнина отъ знания, останала незаета въ училището, да се самообразова, да приспособява къмъ общественъ животъ своитѣ мисли и дѣла, да създава свой духовенъ миръ и да разширява своя кръгъзоръ за културенъ напредѣкъ — въ читалища, въ библиотеката, салона, театъра, събранията, сказките, киното и хорветѣ. И още нѣщо забелязваме. Хората станали много претенциозни. Искалъ да станатъ членове на читалището, но то не имъ предлагало никакви удобства за културни прояви. Нѣмало читалището салонъ за представяния, за забави, читалня, библиотека. А знайно е, че днесъ почти всички търсятъ приятното, удобното, добре съгнетъ уютенъ салонъ-читалня за беседи или четмо и занимания, който да бъде привѣтливъ, свѣтълъ; просторенъ, да прилича съ своята вътрешна обстановка. Да, но това не става само съ думи и пожелания, а изисква много трудъ, работа и крайно необходимитѣ отъ начало и до край парични възможности. Майко се е мислило доскоро да се създадатъ такива за читалищата. Съ приетия законъ за народнитѣ читалища се подсири материалното имъ съществуване. Съ предлагания законъ се осигуряватъ сръдства за постройка на читалищни сгради чрезъ задължителното коопериране на самитѣ читалища въ фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ при Върховния читалищенъ съюзъ въ България.

Досегашниятъ начинъ на произволенъ и прѣснатъ строежъ се изоставя. Избрана е кооперативната форма на съзидане за строежъ, като най-лесно достъпенъ и реализуемъ, осигуряващъ бързото ползуване на единъ кредитъ срещу минимални вноски отъ страна на самитѣ читалища. Изоставятъ се досегашнитѣ начини на строежъ,

вашото само се хабѣха маса пари, безъ да се получатъ желанитѣ резултати все поради липса на осигурени предварително достатъчно сръдства за довършване на започнатата постройка. Така се хабѣха и даванитѣ помощи отъ Министерството на народното просвѣщение или отъ Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройство, защото рѣдко се е строило по предварително приготвени, основно проучени планове, съ предварително осигуряване на необходимитѣ материални сръдства. Правенитѣ опити отъ страна на общинитѣ тѣ да създадатъ мѣстенъ читалищенъ домъ също не сѣ дали положителни резултати. А многото опити да се обединятъ кредитнитѣ институти да дадатъ пари на читалищнитѣ настоятелства за постройка на читалищни здания основателно сѣ били отклонявани, защото и законѣтъ отъ 1927 г. постановяваше, че читалищнитѣ имоти сѣ неотчуждаеми и не подлежатъ на секвестъръ. Защото никой не дава пари на една табела, чиято съдържание се подхранва само отъ идеализма на шепя хора, жадни за повече духовна храна. Само тамъ, където сѣ сѣ намѣрили ентузиастисти да подплатятъ и лично да се ангажиратъ да платятъ за взетитѣ материали, потребни за постройката на читалищния домъ, е билъ издигнатъ такѣвъ; или и това често не е могло да стане, защото скоро е пресъхнало изворѣтъ на тѣхното въдохновено желание да плащатъ данѣка на своята жаръ за културни придобивки и стаятъ за присмѣхъ на жалчната улична мѣлва. Само успѣхитѣ да съградятъ читалищенъ домъ съ настаненъ въ него кино-театъръ сѣ могли да се отърватъ съ леки спомени за приятно изпълненъ общественъ дългъ.

И ето ни сега предъ повелението на закона за народнитѣ читалища и правилника за прилагане му, които изискватъ да се дава читалищниятъ салонъ на организираниитѣ театри при евтини наеми, на организацията „Трудъ и радостъ“ да се дава безъ пари, а най-често и безцеремонно се взема за използване отъ мѣстнитѣ власти за събрания и други, защото и тѣ не всѣкога иматъ възможностъ да плащатъ наемъ за устройванитѣ отъ тѣхъ събрания отъ общественъ интересъ. Затова естествено е и читалищата да чакатъ на свой редъ подкрепата на държавата за разрешението на този боленъ въпросъ.

Съ предложението законопроектъ се развързва гордиениятъ възелъ на читалищното безпаричие чрезъ задължителното коопериране на всички читалища въ фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ при Върховния читалищенъ съюзъ, подъ непосредствения надзоръ на Министерството на народното просвѣщение и при целиното съдействие на Българската земеделска и кооперативна банка. Щомъ като знаемъ печалната действителностъ, че отъ около 3000 читалища въ обединена България само 81 градски и 385 селски читалища иматъ свои собствени сгради, значи всичко 466, а другитѣ се ползватъ отъ училищни помѣщения, общински, държавни, кооперативни и частно наети сгради, това показва, че и тукъ ние сме останали много назадъ и трѣбва чакъ по-скоро да дадемъ правилно разрешение на въпроса, като приемемъ предлагания ни законопроектъ за кооперативенъ строежъ на читалищни сгради, въ които се осигуряватъ начинитѣ и сръдствата за строежа.

Съ предварителното постановление въ закона за народнитѣ читалища, че всѣка община е длъжна да даде подходящо мѣсто за постройка на читалищенъ домъ и да съдействува за изграждането му, първата частъ отъ работата е благоприятно разрешена. Самиятъ строежъ вече се взема подъ непосредствения надзоръ на Министерството на народното просвѣщение, което го разрешава и одобрява, следъ като има даннитѣ за осигурени сръдства, лични на читалището, или за възможността му да получи заемъ отъ общия фондъ, съ одобрение на идейнитѣ скици за строежъ отъ дветѣ министерства — на Министерството на народното просвѣщение и на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството — безъ да се спира добротъ желание на читалищнитѣ дейци да създаватъ условия за по-скорошното реализиране на тѣхнитѣ желания, съ събиране на повече собствени сръдства въ отѣлния фондъ на читалището. Общиятъ фондъ се забира отъ редица сигурни източници, приходитѣ отъ които позволяватъ да се надѣваме, че ще се набератъ достатъчно сръдства за скорошното ползване. Посочени сѣ следнитѣ източници: 1% отъ печалбитѣ на кооперативнитѣ сдружения и съюзитѣ имъ, на застрахователнитѣ, акционернитѣ и о. о. дружества; сумитѣ на досегашнитѣ читалищни фондове „Постройка читалищна сграда“ — а тѣ сѣ около 54 милиона лева; събираниитѣ такси отъ читалищнитѣ кина — не разбирамъ защо въ законопроекта се предвижда да плащатъ само селскитѣ читалищни

кинотеатри по 500 л. годишно, а за градскитѣ не се говори нищо; такситѣ по 50 и 100 л. за всѣка уредена отъ читалището забава, и др. отъ чистия приходъ на народнитѣ представления, давани отъ читалищата презъ годината въ полза на фонда. Мисля, че е добре да се постанови поне едно такова представление да се дава задължително годишно.

Като се взематъ предвидъ другитѣ предвидени сръдства за набирање на общия фондъ, или се посочатъ въ комисията още такива източници, искамъ да вѣрвамъ, че ще се набератъ достатъчно много сръдства, които да подсилятъ неговата ползотворна дейностъ, да може той въ близко бъдеще да пристѣпи къмъ раздаване на кредити и реализиране на предначертаната целъ отъ закона за постройка на читалищни сгради.

А сега безъ колебание и отлагане да обсъдимъ законопроекта, за да подкрепимъ приеждането му на първо четене, и следъ като се взематъ подъ внимание беделжитѣ, които биха се направили тукъ и въ комисията, да се приготви и приеме той въ форма най-подходяща и съвършена, за да се задоволятъ чакъ по-скоро крещящитѣ нужди отъ читалищни сгради, и дадемъ материаленъ изразъ на читалищната идея, скъпо желѣаната мечта на жадуващия за повече свѣтлина ученостлюбивъ български народъ, който все още има нужда отъ единъ блестящъ фартъ въ живота, по който да се насочва пътятъ му къмъ свѣтли бъднини.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсеиановъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Минчо Ковачевъ.

Минчо Ковачевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Ние дължимъ най-малко една признателностъ на ония читалищни труженици, които съ своето упорство и съ своя духъ, пъкъ дори и съ личнитѣ си сръдства допринесоха за изграждането на читалищното дѣло у насъ. Наблюдатели сме на много разочарования, които идатъ преди всичко отъ липсата на сръдства за довършване на читалищни сгради. Настоящиятъ законопроектъ цели именно, отъ една страна, да подсилятъ въ известна степенъ читалищата, макаръ и съ скромни сръдства, за да се повдигне духътъ на ония, които работятъ въ читалищното дѣло, и, отъ друга страна, да ускори изграждането на това благородно и тѣй необходимо за нашето културно и просвѣтно повдигане дѣло.

Не съмъ азъ, който ще се противопоставя на даванетоъ сръдства за изграждане на читалищни сгради. Отъ законопроекта, обаче, виждамъ, че сръдствата, които се търсятъ за подпомагане на читалищното дѣло, не сѣ налучкани правилно. Така, наприимѣръ, взема се единъ процентъ отъ печалбата на кооперативитѣ и акционернитѣ дружества. Най-напредъ предъ насъ изпъкна въпросътъ, каква трѣбва да бѣде системата на облагането и може ли всѣки ресурсъ поотѣлно да прави облагания и да създава за себе си фондове, които, вътрѣвамъ ви, нѣма да мине много време, ще се смѣлятъ въ общия купъ на бюджета, както стана съ другитѣ фондове преди нѣколко години. Много нерадостно е впечатлението отъ този начинъ на образуване фондове. Неотдавна тукъ мина пакъ по същия начинъ законопроектъ за рекругиране сръдства за санитарното дѣло при Министерството на вътрешнитѣ работи, мина и другъ законопроектъ за подобряване участието на многодетнитѣ работнически семейства. Всичко това е свързано съ редъ облагания, които отиватъ въ тежестъ на производството. А това може да има тежки послѣствия по-късно. Днесъ никой не прави смѣтка, че работническитѣ надници сѣ обременени съ 35% различни данъци за различни фондове. 35% отъ работническата надница не се дава на рѣка на работника, а отива въ различнитѣ фондове. Това се отразява върху kalkulацията и се предизвиква поскъпване на производството. Отъ друга страна, мѣсто работникътъ да се ползува отъ разликата, създаватъ се условия за автоматизиране на производството, което автоматизиране ще грабне много милиони, милиарди дори, за вносъ на нови машини, не съвсемъ необходими за нашето производство. Всѣко облагане, всѣко действие въ областта на стопанството има своитѣ отразения, които трѣбва да се търсятъ малко по-дълбоко.

Наблюдатели сме и на това, което става въ разнитѣ общини: всѣка община прави облагания по свое разбиране. Макаръ и русенецъ, азъ бѣхъ решителенъ противникъ на облагането на внасянитѣ презъ гр. Русе стоки. Видинската община вижда, че минаватъ стоки презъ гр. Видинъ и казва: дайте да обложимъ стоки, които минаватъ презъ града. Въ другъ пунктъ, презъ който се изнасятъ яйца отъ околната, казватъ: дайте да обложимъ

яйцата; въ трети пункт, откъдето се изнасят тютюни, казват: дайте да обложим тютюните. Изобщо, създава се една система, която може да предизвика цяло разложение въ стопанския живот. Има само един начин за рекрутиране сръдства за фиска — чрез министъра на финансите. Министърът на финансите е, който ще обложи, той е, който ще намъри откъде може да се вземе и ще го прибере въ общия бюджетен купю. Оттамъ Министерският съветъ ще върши политиката, която е усвоилъ: ще прибра максимума, който може да се получи отъ българския народъ, и ще го изразходва съобразно нуждите и съобразно значението имъ.

Конкретно за дадения случай г-нъ министърът на финансите неотдавна декларира: „Стигнахъ максимума на облагането. Не мога повече да облагамъ. Стига толкова!“ Това декларира той и снощи въ комисията, това декларира и презъ миналата извънредна сесия тукъ отъ трибуна. Вдругъ, обаче, виждаме по другъ начинъ, по околнъ път да се правятъ облагания. Нѣма хармония, тъй да се каже, въ разбиранията, въ схващанията на министъра на финансите и на другитъ министри.

По-частно за кооперациитъ. Кооперацията си е една търговска и стопанска форма. Кооперацията отъ печалбитъ си отдѣля за маса фондове все за културни и просвѣтни начинания. Кооперациитъ сѣм стигнали до положение да не раздаватъ никакви дивиденди, а въ рѣдки случаи да раздаватъ малки такива — 2, 3, 4%. Кои сѣм кооперациитъ? Кооперациитъ сѣм дребни вложители или идейни хора, които внасятъ въ подкрепа на кооперациитъ малки суми, но все пакъ чакатъ известни приходи, известна полза отъ това, което внасятъ. Когато отстукъ оттамъ чрезъ разни фондове се изземва цялата печалба, която може да се даде на кооператора, въ него настѣпва разочарование. Това може да се отрази пагубно върху развитието на българската кооперация.

Популярнитъ банки, напримѣръ, даватъ паритъ съ лихва 8-9%, а раздаватъ дивиденди на членоветъ си по 3-4%. Изчислете и ще видите, че процентътъ на лихвата става 12%, като сѣмнете, че капиталътъ, който е внесенъ, получава 2, 3 или 4% лихва, а процентътъ на лихвата за земае е 9%; като сумирате всичко, лихвата излиза 12%. Популярната банка е най-скѣпниятъ лихваръ — единъ лихваръ, който действува дори и по незаконенъ начинъ. И сега казват: дайте да намалимъ още тѣзи дивиденди, за да стане лихвата при популярнитъ банки още по-висока. Това не трѣбва да става.

Подобно е положението и при акционернитъ дружества. Независимо отъ декларацията, която г-нъ министърът на финансите направи, че стигнахме до крайния предѣлъ на облагането, тукъ има една явна несправедливостъ. Нима само кооперациитъ и акционернитъ дружества сѣм длъжни да подкрепятъ читалищното дѣло? Кои сѣм членове на акционернитъ дружества? Ами това сѣм дребни акционери. Тѣхъ ли трѣбва да засегнемъ най-напредъ? Защо не посегнемъ на частния капиталъ? Частнитъ дружества, кждето има еднолични капитали много по-големи, по-компактни, могатъ много по-лесно и по-безболезнено да дадатъ.

Ангелъ Сивинювъ: И това може да стане, бай Минчо! То е въпросъ на законодателство.

Минчо Ковачевъ: Г-да народни представители! Азъ мисля, че ако въ случая Министерскиятъ съветъ провежда една политика, ако е намѣрилъ, че една отъ най-големитъ нужди за момента е да се развие читалищното дѣло и че читалищното дѣло стои надъ другитъ въпроси, сжщо така крещящи — като, напримѣръ, санитарното дѣло, подпомагането на бедни деца и редъ други въпроси, свързани съ духа на времето — начинътъ за рекрутиране на сръдства не може да бѣде този. Ако това действително е политика на правителството, ако това е политика на Министерския съветъ, той трѣбва да извади сръдства отъ общия бюджетъ, като се потърсятъ други начини за засиждане на бюджетнитъ постѣпления, откъдето може да се взематъ.

Най-после, ако и това не бѣде прието, нека се отиде къмъ една справедливостъ: обложете съ известенъ процентъ данъка, нѣщо, което ще бѣде относително по-справедливо, защото ще засегне всѣки българинъ, съобразно съ плащания отъ него данъкъ, който е опредѣленъ съответно на материалната му мощъ. Вземете сръдства отъ тамъ! Или пъкъ, ако не искате да ги вземете отъ тамъ, има луксозни продукти, които още не сѣм засегнати — обложете тѣхъ! Защо, напримѣръ, една вратовръзка,

която е само украшение, да лежи на врата ми, безъ да се плаща никакъвъ данъкъ за културни, просвѣтни и други цели? Нека оня, който обича да се кичи, да плати. Защо да се взема само отъ залька на дребния кооператоръ и дребния акционеръ? Ние имаме специаленъ законъ за засиждане на държавнитъ приходи. Той може да се разпростре малко и да обхване и луксознитъ предмети, тъй както ние неотдавна го разширихме, като посегнахме на земеделскитъ сѣчива. Обложиме земеделскитъ сѣчива, а оставиме луксознитъ предмети! Ето откъде още би могло да се намѣрятъ сръдства.

Азъ моля, при разглеждането на въпроса въ комисията, този начинъ на облагане да бѣде изоставенъ — това е моятъ разбиране — и да се потърси другъ начинъ за намиране на сръдства, който нѣма да противоречи на една здрава финансова политика, нѣма да създаде аномалия въ облагането и нѣма да предизвика страхъ въ обществото, че то може да бѣде изненадвано съ всевъзможни облагания.

Другитъ постановления въ законопроекта ги възприемамъ и сѣмтамъ, че сѣмъ навремени и полезни.

Председателствувашъ д-ръ Петъръ Кюсеивановъ: Има думата народниятъ представител г-нъ д-ръ Иванъ Вазовъ.

Д-ръ Иванъ Вазовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Поставениятъ за разглеждане отъ насъ законопроектъ за кооперативенъ строежъ на читалищни сгради цели, както е казано въ мотивитъ къмъ него, да ускори снабдяването на българскитъ народни читалища съ модерни удобни сгради, които да отговарятъ на целитъ на читалищата. Споредъ мене, този законопроектъ е едно допълнение къмъ закона за българскитъ народни читалища, който ние миналата година гласувахме и въ който, държейки сѣмътка за здравитъ традиции на българското народно читалище, безъ да засегнемъ неговата сжщностъ, безъ да засегнемъ неговата свобода на действие, поставихме ясно неговитъ цели съ огледъ на времевата, въ които живѣемъ, очертахме пътя на неговото развитие и предвидихме сръдства, за да може то да продължи своето плодотворно народополезно дѣло. Както този законъ, така и настоящиятъ законопроектъ идатъ да подсилятъ, да поощрятъ дѣлото на българското народно читалище, да подсилятъ неговата дейностъ, за да може то напълно да оправдае надеждитъ, които му се възлагатъ въ изграждането на нова България — нова не само по форма, но и по съдържание.

Г-да народни представители! Българското народно читалище е гордостъ и трѣбва да бѣде гордостъ на всѣки българинъ, защото то не е чуждо копие, не е чуждо подражание, не е рожба на случайностъ или на щастливо хрумване. То е дѣло на българския творчески духъ, то се роди на българска почва, расна подъ българско небе и пусти дълбоки корени въ най-големитъ добродетели на българската душа. Българското народно читалище се роди въ една отъ най-величавитъ, най-свѣтли епохи на нашия народъ — въ епохата на неговото възраждане, презъ времето на голѣмитъ епични борби, които нашиятъ народъ водѣ за своята духовна и политическа свобода и които борби намѣриха дълбоко отражение въ сжщността на българското народно читалище. Защото българското народно читалище отъ епохата на възраждането, отъ деня на неговото раждане, до освободителната война, не бѣше само едно сръдѣще, единъ институтъ на култура и просвѣта. За българския народъ то бѣше нѣщо повече: то бѣше стожеръ на българския духъ, то бѣше огнище, храмъ, въ който не само се просвѣщаваше умътъ на жадния за повече познания българинъ, но се калѣваше неговата воля, укрепваше се неговиятъ духъ, увеличаваше се неговата национална гордостъ, а заедно съ това възпламеняваше се и върата му въ бъдещето на българския народъ. Българското народно читалище до освобождението на България бѣше една твърдина, една крепостъ на българския духъ, отъ която мнозина излѣзоха, за да застанатъ на челнитъ мѣста въ борбата, що нашиятъ народъ водѣ за своето духовно и политическо освобождение. И не напразно най-свѣтлата личностъ, която нашиятъ народъ роди отъ епохата на освобождението си — великиятъ апостолъ Левски, търсѣше и намираше своитъ най-добри и най-искрени спомощници въ сръдитъ на читалищнитъ дейци.

Г-да народни представители! Съ освобождението на България дѣлото на българското народно читалище не загина, защото, както казахъ, неговитъ корени бѣха дълбоко вкоренени въ душата на българина. Ние виждаме, следъ като ми нахъ първитъ радости трѣпки отъ свобода

дата, отново да се появяват към живото българският народни читалища. Въ скоро време там, където наред с тях застанаха добри, искрени, родолюбиви българи, проектирани от високо съзнание и любов към читалищното дело, те успяха да направят от българските народни читалища един истински сръбства на култура и просвета, въ които и край които нулсираше цялостна културен, просветен извъншколски живот на нашите градове и села из провинцията. И не ще бъде преувеличено, ако кажем, че няма извъншколска родолюбива културно-просветна инициатива, която да не изхожда от читалището, или пък да не бъде проведена чрез тѣсно съдействие на българското народно читалище.

И днес българското народно читалище, г-да народни представители, представлява една сила, то е един мощен културен фактор, за който ние не можем да не държим смѣтка. Надъ 3.000 български народни читалища са пръснати по хубавата българска земя, отъ Дунав до Бѣло-море и отъ Черно-море до Охрид синь — надъ 3.000 факела, които, къде по-силно, къде по-слабо, разпръсват свѣтлината на просвѣтата, на културата и на родолюбието. Днес българските народни читалища притежават имоти — движими и недвижими — стойността на които надминава един милиард лева. Днес те притежават надъ 2.600.000 книги за прочит. Те имат един фонд „Читалищни сгради“ съ надъ 55 милиона лева.

Но, г-да народни представители, за да може читалището напълно да изпълни своите задачи, напълно да отговори на нуждите, що времето му поставя, необходимо нужно е то да има модерни, напълно удобни читалищни сгради. Дескто необходимо са читалищните сгради за народните читалища показва фактът, че там, където има читалищни сгради, там дейността на българското народно читалище е по-голяма и по-дейна. Въ тия сгради, които днес съществуват, мъчно би могло не само българското народно читалище да съществува и да проявява голяма дейност, но и българският народен театър — провинциалният театър — на който ние, особено въ последно време, възлагаме толкова много задачи и искаме да свърже долу въ низините, за да сме и там родолюбие, култура и просвета, не може да съществува.

Досега въпросът за построяката на читалищни сгради бѣ оставен да бъде разрешаван отделно отъ всѣко читалище съ огледъ на мѣстните условия. Този начинъ на строежъ на читалищни сгради, обаче, при липсата у насъ на голями щедри дарители, при невъзможността на общините да отпускатъ значителни суми за строежъ, тежко изключително на читалищата и читалищните дейци. За голямо съжаление, една голяма част отъ читалищата не разполагаха съ достатъчно сръдства, водѣха един анемичен живот, и вследствие на това мъчно бихме могли да чакаме въ скоро време те да се снабдятъ съ нужните им читалищни сгради. Да се запълни тази празнота въ нашия читалищен животъ чрезъ създаването на общия фондъ за кооперативен строежъ на читалищни сгради — това е предназначението на внесенния законопроектъ за кооперативен строежъ на читалищни сгради.

Целта на самия законопроектъ е ясно указана въ чл. 3. Ние виждаме, че целите, които се поставятъ, са голями и за реализирането на тия цели са необходими много сръдства. Въпросът за сръдствата е един голям въпрос, и ако ние действително радваме за българското народно читалище, трѣбва да намерим нужните сръдства за изграждането на читалищните сгради.

Въ чл. 6 на законопроекта е уреденъ въпросът за набиране на необходимите сръдства за строежъ на читалищни сгради. Кои са тѣзи сръдства? Преди всичко това са сръдствата на българските народни читалища, сумитъ по чл. 29 отъ закона за народните читалища и фондовете, които притежаватъ българските народни читалища, въ размѣръ къмъ 55 милиона лева — така както е казано въ мотивите къмъ законопроекта; на второ мѣсто са сръдствата, които държавата и общините ще дадатъ като помощи за постройка на читалищни сгради; на трето мѣсто е ежегодната помощ отъ Българската земеделска и кооперативна банка и отъ Българската народна банка; и на четвърто мѣсто е помощта въ размѣръ на 1% отъ годишните печалби на кооперативните, застрахователните и акционерните дружества.

Г-да народни представители! Азъ не зная въ кой другъ случай би било по-справедливо и по-право да бъде обложенъ българският търговецъ, откожто за българското народно читалище. Защото българският търговецъ днес се гордѣе съ българския търговецъ отпреди освободи-

телната война. Но тогава българският търговецъ до-бросълно или чрезъ своите професионални организации — еснафи — даваше нужните сръдства за българските народни читалища. Днес съ законъ ние искаме да постигнемъ онова, което българските търговци въ миналото — съ които днес тѣхните потомци се гордѣят — са давали доброволно или по решение на тѣхните организации, на тѣхните еснафи. Ето защо намираме, че въ-ражението, което се прави отъ уважаемия наш колега г-нъ Минчо Ковачевъ, че не може случайно и съ инцидентни закони да бъдатъ облагани отделни съсловия или лица, е свършено-неправилно, защото обложбата, която се иска по чл. 6 отъ законопроекта отъ българският търговецъ, го е имало и преди освобождението на България по отношение на тогавашните търговци, по тогава те са го давали по силата на решенията на тѣхните организации. Днес ние искаме, търговците да дадатъ една малка, незначителна помощ за читалищата по силата на този законъ.

Управлението на фонда „Кооперативен строежъ на читалищни сгради“ е възложено на Върховния читалищен съюзъ. Споредъ мене, добре е сторено, защото Върховният читалищен съюзъ най-добре познава нуждите на българските народни читалища. Въ строежа на читалищните сгради трѣбва да запазимъ частната инициатива, която е прокарана и въ самия законопроектъ, като на Министерството на народната просвета оставимъ само контрола, за да може то да провѣрва доколко правилно се изразходватъ сумите и доколко се постига целта съ тѣхъ.

Въ законопроекта е определенъ също така и начинътъ на ползуването отъ набраните сръдства. Безспорно е, г-да народни представители, че въ законопроекта се налагатъ известни промѣни, обаче не принципи, а малки, за да може той действително да отговори на целите, които му се поставятъ. Азъ считамъ, обаче, че по начало мѣкият народен представителъ няма да бъде противъ внесенния законопроектъ. И азъ съмъ дълбоко убеденъ, че ние всички ще гласуваме законопроекта съ дълбоко убеждение и съзнание, че съ него ще спомогнемъ да бъде изградена новата сграда на българското народно читалище, въ основата на която са били и ще бъдатъ вградени най-ценните добродетели на българския народ: неговото родолюбие, неговото трудолюбие и неговата жажда къмъ просвета. (Ръкоплѣскания)

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевазановъ: Имате думата народниятъ представителъ г-нъ Емю Клятевъ.

Емю Клятевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Няма читалищенъ деецъ, който да не се радва на внесенния законопроектъ за кооперативен строежъ на читалищни сгради, който днес е поставенъ за разглеждане. Всички читалищни дейци въ нашата страна са поставени при много лоши условия да развиватъ една ползотворна дейност, която да даде и резултати. Вѣрно е, че миналата година ние гласувахме единъ законъ за народните читалища и другъ единъ законъ за театрите, който е нераздѣлна частъ отъ първия и отъ днес разглеждания законопроектъ. Но нито единиятъ, нито другиятъ не биха дали резултатъ безъ днешъ разглеждания законопроектъ, който ще трѣбва да стане законъ. Законътъ за театрите насърчава областните и други театри да посещаватъ всички населени пунктове на страната и да даватъ своите представления. За голямо съжаление, обаче, ние четемъ въ мотивите къмъ законопроекта, че много рѣдки населени пунктове още нѣматъ театрални салони. Дори градовете като нашия, и още много други, съ по 10—12 хиляди жители, още не са си добили съ подходящи салони. Отъ мотивите къмъ законопроекта се вижда, че въ нашата страна има надъ 3.000 народни читалища, отъ които само 466 притежаватъ годни читалищни помещения — 81 градски и 385 селски.

Настоящиятъ законопроектъ иде щастливо да допълни както закона за народните читалища, така и закона за театрите. Безъ настоящия законопроектъ, законътъ за народните читалища, който създаде условия за работа, ще остане непродуктивенъ, защото въ него не е предвиденъ начинътъ, по който да се набиратъ сръдства за строежъ на читалищни сгради. Всички читалища иматъ събрани свои сръдства и се мъчатъ, напъватъ последните си сили да си направятъ сгради, обаче сръдствата имъ не стигатъ и не могатъ да набератъ достатъчно такива отъ свои приходи, които законътъ предвижда. Настоящиятъ законопроектъ иде да допълни закона за народните читалища, като дава възможностъ на читалищните дейци да пристѣпятъ и къмъ строежъ на читалищни сгради.

Може би някой ще възразява, че не е времето сега за гласуването на такъв закон, защото строежите сж свършени. Азъ мисля тъкмо обратното — че законопроектът иде навреме, за да може сега, когато нѣмаме строежи, да се наберат нужните сѣдства и утре когато настѣпнѣт нормални времена, да имаме готовъ изворъ на сѣдства, отъ който да черпимъ суми, необходими за строежъ на читалищни сгради. Защото читалищата у насъ могатъ да се развиватъ само тогава, когато иматъ собствени сгради. Дори нѣкой стопанинъ, като отдѣла единица, не може да развие собственото си стопанство, ако не изгради свой домъ и свое помѣщение, необходими за развитието на стопанството му — а камоли едно читалище. Читалището трѣбва да има своѣ подслонъ, свое помѣщение, където неговитѣ дейци да могатъ да развиватъ онази дейностъ, която трѣбва да развиватъ въ областта на културата и просвѣтата. Както знаете, читалищата днесъ даватъ възможностъ и на извъншколската младежъ да допѣлва своето образование, да получава по-голѣми знания и въобще да работи въ различни културни и просвѣтни области и направления, за да бѣде полезна на своята нация.

При това, както се казва и въ мотивитѣ къмъ законопроекта, читалищнитѣ помѣщения днесъ сж крайно недостатѣчни и нехигиенични. Има читалищни помѣщения въ селата, па и въ нѣкои градове, които не отговарятъ и на най-елементарнитѣ условия. На много мѣста за читалищни сгради служатъ магазини, кръчми и др., които не сж одобрени отъ санитарнитѣ власти. Такова положение не бива да се търпи въ сегашно време. Така че и това съображение иде да подсили становището че днесъ разглежданиятъ законопроектъ действително е твърде навремененъ и трѣбва въ скоро време да стане законъ.

Много отъ читалищата се помѣщаватъ въ училищнитѣ помѣщения. И това е крайно неудобно, г-да народни представители. Не може едно училище да служи за читалищно помѣщение. Защо? Да кажемъ, преди да започнатъ учебнитѣ занятия на децата, ние, читалищнитѣ дейци, сме се събрали на заседание по нѣкакъвъ случай и веднага следъ като напустемъ помѣщението, преди тѣ да е провѣтрено и изчистено, идватъ децата на учебни занятия! Ние може би сме донесли зарази отъ нѣкои епидемически болести и по такъвъ начинъ ще ги предадемъ на своитѣ собствени деца въ училището. Ето защо азъ съмъ решително противъ това, училищнитѣ сгради да служатъ за читалищни помѣщения, понеже, вмѣсто полза, можемъ да имаме вреда отъ това.

Въ миналото, особено въ епохата на възраждането, читалищата у насъ сж били създавани отъ нашитѣ учители, отъ нашитѣ духовници, отъ нашитѣ занаятчии. Тѣ сж ги поддържали, тѣ сж давали сѣдствата, както каза преждеговорящиятъ колега д-ръ Иванъ Вазовъ. И азъ не зная защо нѣкои тукъ се страхуватъ отъ това, че въ законопроекта, на който и азъ ще се спра малко, сж предвидени специални сѣдства за строежъ на читалищни сгради. Та навремето кой поддържаше читалищата? Не бѣха ли нашитѣ занаятчии, приемници на които сж днешнитѣ търговци и индустриалци, не бѣха ли хората изъ назвѣтъ на нация Балканъ които поддържаха читалищата откъдето черпѣха духовна култура хората, които работѣха за нашето възражение и освобождение? Та, най-сетне не бѣха ли отъ тѣзи сѣдѣли хората като Априловъ, Беронъ, Палаузовъ, Евлоги Георгиевъ и още много други такива, които даваха много свои сѣдства за поддържане на читалищата, които бѣха изворъ на културна, просвѣтна и всѣкаква друга дейностъ?

Азъ смѣтамъ, че и настоящиятъ законопроектъ, въ който е легналъ принципътъ на известно облагане, не трѣбва да бѣде приетъ отъ всички ни съ желание, защото нѣма другъ начинъ, по който да се набератъ сѣдства за целта.

Ако проследимъ живота на нашитѣ читалища и сега, ние ще видимъ, че тѣ най-правилно се развиватъ въ индустриалнитѣ центрове на страната. Напримѣръ, читалището „Зора“ въ Сливенъ е най-добре поставено. То е имотно, и книжовно е добре, развива всестранна дейностъ, има собствено помѣщение, има и театъръ защото индустриалцитѣ тамъ и безъ да ги облагатъ съ законъ, отдѣлятъ отъ своитѣ сѣдства за читалището и то, може да се каже, взема едно отъ първитѣ мѣста въ нашата страна. Нѣма да се спирамъ на читалищата и въ други нѣкои градове, за да не ви отгичавамъ.

Читалищата у насъ работятъ, както казахъ преди малко, и като образователни институти за извъншколската младежъ. Затуй азъ смѣтамъ, че нѣма да се намѣри народенъ представителъ да се противопостави на настоящия законопроектъ, който иде да разреши една вѣчношва нужда въ областта на читалищната проблема у насъ.

Г-нъ Вазовъ ни каза преди малко, откъде се набиратъ сѣдствата за строежъ на читалищни сгради. И азъ ще се спра на нѣкои отъ текстовеѣ на законопроекта.

Въ чл. 6, буква „б“, е казано: „Помощи отъ държавата и общинитѣ за постройка на читалищни сгради“. Вѣрно е, че нѣма гласуванъ законъ, който да не възлага нѣкои тежести върху нашитѣ общини но вѣрно е също така, че нѣма по-близъкъ институтъ за читалището отъ общината. Читалищнитѣ настоятели и общинскитѣ съвети сж въ допиръ, председателитѣ на читалищата и кметовеѣ сж въ допиръ. Затова не можемъ въ случая да не търсимъ отъ общинитѣ помощи въ ония размѣри, които тѣ сж въ състояние да дадатъ.

Г-нъ Тотю Маровъ повдигна въпросъ за буква „к“ на чл. 6. Тамъ е казано: „Такса по 500 л. годишно отъ читалищата въ селата, които иматъ свой кинематографъ“. Шомъ облагаме съ такса 500 л. селскитѣ читалища, които иматъ кинематографъ, безспорно е, г-не министри, че ще трѣбва да облажимъ също и градскитѣ читалища, които иматъ кинематографъ и иматъ много по-голѣми доходи отъ селскитѣ читалища съ кинематографъ. Смѣтамъ, че това е една празднота въ законопроекта, и ще трѣбва да се облажатъ съ такса и градскитѣ читалища, които иматъ кинематографъ.

Въ чл. 14 отъ законопроекта е казано: „Заеми отъ фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“ се отпускатъ на читалищата подъ гаранцията на съответната община“. Азъ смѣтамъ, че въ случая общинитѣ не сж задължени да бъдатъ непремѣнно гарантѣ на читалищата; за да могатъ тѣ да сключатъ заемъ отъ фонда. На общината, въ лицето на кмета, и нейния общински съветъ, се остава свободата да прецени, дали действително читалището въ нейната община е способно да издѣлжи единъ сключенъ отъ фонда заемъ. Защото ако общината поеме такъвъ ангажиментъ, да поръчителствува на читалището, та сключи заемъ отъ фонда и читалището не може да го изплати, тогава общината е длъжна да го изплати, и ако тя откаже, този дългъ служебно се вписва въ нейния бюджетъ. Така че и по този въпросъ не бива никой да се страхува абсолютно отъ нищо защото на общинското управление е предоставена пълна и абсолютна свобода да прецени, следва ли общината да поеме таква поръчителство за читалището или не.

Г-нъ Минчо Ковачевъ се свъръ на чл. 6, буква „а“, където е казано: „1% отъ годишнитѣ печалби на кооперативнитѣ сдружения“ и т. н. за фондъ „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“. Г-нъ Ковачевъ казваше: „Е ли редно съ всѣки законопроектъ да туряме облози на търговцитѣ?“ Както казахъ и въ началото на своето изложение, въ миналото читалищата и безъ това сж били поддържани отъ тѣзи хора, чиито приемници днесъ сж търговци и индустриалци. Както казахъ преди малко въ голѣмитѣ градове, където има индустриални заведения, читалищата цвѣтятъ, защото индустриалцитѣ отдѣлятъ по свой починъ сѣдства за тѣхъ. Шомъ облагаме сега съ закона всѣчки търговци и индустриалци, целта която гони законопроектътъ, ще бѣде напълно постигната. Азъ смѣтамъ, че нѣма причини, които да каратъ нѣкои да се страхуватъ отъ този облогъ, който се прокарва съ законопроекта. Азъ считамъ, че почитаемиѣт Министерски съветъ достатъчно добре е преценилъ възможностѣтъ откъде могатъ да се взематъ сѣдства за фонда „Кооперативенъ строежъ на читалищни сгради“.

И азъ, както каза колегаѣт Вазовъ, ще допълня, че фондътъ ще трѣбва да бѣде управляванъ отъ Върховния читалищенъ съюзъ, защото той най-добре познава нуждитъ на нашитѣ читалища и може да направи най-правилно преценка. Нѣма защо да обременяваме съ още една нова институция Министерството на просвѣщението.

Г-да народни представители! Азъ намирамъ, че законопроектътъ е твърде много навремененъ и ще гласувамъ за него съ пълно съзнание, защото съмъ убеденъ че той ще разреши този извънредно много важенъ проблемъ за читалищата у насъ, които служатъ за свѣтлинникъ въ всѣки населени пунктѣ на нашата страна. Моля всички, единодушно да гласуваме законопроекта. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеиановъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ д-ръ Иванъ Бешковъ. — Нѣма го.

Има думата народниятъ представителъ г-нъ Георги Кендеровъ.

Георги Кендеровъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Внесениятъ отъ г-на министра на народната просвѣта законопроектъ за кооперативенъ строежъ на чи-

чители сгради иде да разреши единъ доста важенъ проблемъ въ културното развитие на българския народъ. Ние всички сме свидетели на една нерадостна картина, особено въ българското село. Този законопроектъ, който не се съмнявамъ, че ще бъде гласуванъ единодушно отъ Парламента, ще даде възможностъ да изникнатъ хубави читалищни сгради въ всички села и да се приюти въ тяхъ извъншколската младежъ, която е утешната надежда на цѣлокупния български народъ.

Азъ ще се спра на нѣкои постановления въ законопроекта, който е една хубава инициатива на г-на министъра на просвѣтата, за да допринесе нѣщо за неговото утвърждение.

Г-да народни представители! Наблюдавайки живота въ българското село, ние виждаме, че два фактора играятъ огромна роля въ култивирането на българския духъ: отъ една страна — кооперацията, и отъ друга страна — читалището, като културно-просвѣтенъ институтъ. Азъ имамъ схващането, че съ този законопроектъ трѣбва да постигнемъ целта, щото тѣзи два института, кооперацията и читалището, да водятъ единъ симбиозенъ животъ, единъ общъ животъ. Затуй ще моля, когато законопроектъ отиде въ комисията, да се възложатъ известни задачи на кооперациитъ въ връзка съ изграждането на читалищата.

Мне ми направи много хубаво впечатление фактътъ, че г-нъ Минчо Ковачевъ, който е търговецъ по професия, доиде тукъ да пледира каузата на кооперацията — т. е., че се облагатъ съ известенъ процентъ печалбитъ на кооперациитъ за строежъ на читалищни сгради. Кооперацията съ готовностъ ще даде срѣдства за изграждане на читалищни сгради въ страната. Въ това отношение ние ще има въ комисията да помислимъ какви задачи ще трѣбва да поставимъ на кооперацията. Азъ бихъ желалъ, утре подъ покрива на читалището въ българското село да видимъ и кооперацията. Тя ще даде материалното съдържание, издрѣжката на самото читалище. Това е идеята, на която искахъ да спра вашето внимание, и утре, когато законопроектъ отиде въ комисията, въ подробности да се възложатъ на кооперациитъ ролята, която тѣ трѣбва да играятъ при разрешаването на този проблемъ.

Вториятъ въпросъ, г-да народни представители, който, по моето схващане, ще трѣбва да се има предвидъ, е следниятъ. Ние строимъ съдебни палати. Виждате, че тѣзи съдебни палати сѫ типови. Тѣ сѫ отражение на съвременнитъ изисквания на техниката и архитектурата. Въ никакъвъ случай не бива да се оставя въ бжежце, когато започне строежътъ на българскитъ читалища, тѣ да бъдатъ продукция на доморасли архитектурни хрумвания. Нека въ законопроекта се предвиди едно законоположение, съ което да се уреди конкурсъ за типови сгради за българскитъ читалища, които въ селата ще бъдатъ миянаторъ на тия въ по-големитъ селища. Нека по пътя на конкурса да се създаде типъ на сградата, която да съчетава чѣсто национални български елементи, за да имаме архитектурни недомислици, та, като отидемъ въ нѣкое сѣлище, да се чудимъ каква е тази сграда. Нека, щомъ я видимъ, да знаемъ, че това е българско читалище въ българското село. Нека читалищната сграда, редомъ съ църквата и училището, бъде наметникъ на културата.

Г-да народни представители! Относно формалната страна на законопроекта азъ ще напразя съ по-големи подробности своитъ предложения въ комисията. Сега, обаче, ще кажа че виждамъ въ законопроекта да сѫ вмѣнати нѣкои постановления, които ги има въ други закони и че бива да съществуватъ като блатъ и въ настоящия. Такава сѫ постановленията въ чл. 15, по-специално въ чл. 18 и въ чл. 20. Нѣма нужда отъ тия постановления, когато ги има въ закона за благоустройството. Тѣ уреждатъ начина, по който става строежътъ — частенъ, държавенъ или автономенъ, както е настоящиятъ, който е подъ голѣмия контролъ на строгия законъ за благоустройството.

Смѣто така относно процедурата, начина, по който ще става строежътъ, имаме закона за бюджета, отчетността и предприятията, при строгитъ санкции на който нѣма нужда отъ една нѣя генералъ процедура, по която да бъде извършванъ строежътъ на читалищни сгради.

Съ тия нѣколко думи изложихъ схващането си по вие-сесия законопроекта.

Поздравявамъ г-на министъра на народното просвѣщение, който въ своята разумна работа въ министерството навреме внесе този законопроектъ. Смѣтамъ, че нѣма да се намѣри народенъ представителъ, който да бъде противъ него. Съ този законопроектъ г-нъ министрътъ свързва името си съ градежа на културна България. (Нѣкои отъ народнитъ представители ржкоплѣскаха)

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Г-да народни представители! Листата на записанитъ оратори с изчерпана. Ще пристѣпимъ къмъ гласуване.

Който г-да народни представители приематъ на първо четене законопроекта за кооперативенъ строежъ на читалищни сгради, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ ще бъде изпратенъ въ комисията по Министерството на народната просвѣта

Минаваме на следната точка втора отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за оставяне въ сила закона за измѣнение на нѣкои закони по прѣжитъ данѣци и презъ 1943 бюджетна година.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за оставяне въ сила закона за измѣнение на нѣкои закони по прѣжитъ данѣци и презъ 1943 бюджетна година.

Параграфъ единственъ. Законътъ за измѣнение на нѣкои закони по прѣжитъ данѣци остава въ сила и за 1943 бюджетна година.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Който г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и параграфъ единственъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, трета, отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за търговскитъ книги.

Моля г-да народнитъ представители да вимаватъ при четенето на законопроекта, понеже има направени измѣнения въ комисията, които ще бъдатъ докладвани отъ г-на докладчика, който ще чете ясно и високо, за да се чуятъ.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Комисията ви предлага законопроекта въ следния видъ. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за търговскитъ книги.

§ 1. Точка 2 на чл. 2 се измѣни така:

2. Търговскитъ (еднолични фирми, събирателни и командитни безъ акции дружества), облажени съ данѣкъ-заятна патентъ включително до 10.000 л. годишно.

Смѣнитъ търговци сѫ длѣжни да водятъ търговски книги, ако внасятъ данѣкъ въ съ основа на оборота или особенитъ правила, предвидени въ глава II отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитъ.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Който г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: § 2 се измѣня така: (Чете)

„§ 2. Алинея първа на чл. 8 се измѣня така:

Въ дневника се записватъ последователно и съвременно операциитъ по сѣлки, които засѣгатъ прѣко или косвено имущественото състояние на предприятието, включително условнитъ активи и пасиви, както и статистически смѣтки.

Създава се нова алинея, втора, къмъ смѣнитъ членъ, съ следната редакция:

„Счита се, че записването е извършено съвременно, ако е било направено не по-късно отъ единъ месецъ, считано отъ деня, въ който е създадено да се вписне операцията.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Който г-да народни представители приематъ § 2, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„§ 3. Членъ 20 се измѣня така:

Който не регистрира, не води и не зазѣри задължителнитъ по закона търговски книги, или само сѣлки отъ тѣхъ, или несвоевременно записва въ тѣхъ сключенитъ сѣлки, се наказва съ глоба отъ 500 до 100.000 л.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: Новъ § 4. (Чете)
„§ 4. Създава се новъ членъ 25а, съ следната редакция:
Въ случаите, за които се предвижда наказание само глоба, наказанието се налага съ постановление на първоначалната комисия, предвидена въ наредбата-законъ за даянка върху приходите по актъ, съставенъ отъ органъ на финансовата власт. Постановлението подлежи на обжалване по реда, предвиденъ въ книга VI, глава V, отъ закона за наказателното судопроизводство.
Наказателните постановления съ които се налага глоба до 2000 л. включително, не подлежат на никакво обжалване.
Образуваните досега дъла ще се движатъ и обжалватъ по горния редъ.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат § 4, както се докладва отъ г-на докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)
„§ 5. Настоящите допълнения и измѣнения влизатъ въ сила отъ 1 януарий 1943 г.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съ това законопроектътъ за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за търговските книги е приетъ окончателно.

Минаваме на следната точка, четвърта, отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за допълнение на чл. 8 отъ закона за прилагане закона за гербовия налогъ и опрощаване глоби по сѣщия законъ въ Добруджа.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)

ЗАКОНЪ

за допълнение на чл. 8 отъ закона за прилагане закона за гербовия налогъ и опрощаване глоби по сѣщия законъ въ Добруджа.

Параграфъ единственъ. Къмъ чл. 8 се прибавя следната нова алинея:

„Всички останали книги подлежащи на гербовъ налогъ, издадени или съставени преди 15 септемврий 1941 г. въ отстъпенихъ на царството по Крайовския договоръ земи, се смѣтатъ за законно и редовно обгербвани или освободени отъ гербовъ налогъ, ако сж обгербвани или освободени отъ гербовъ налогъ съгласно румънските закони, по време на издаването или съставянето имъ.“

Забележка. Внесенитъ, до влизането въ сила на настоящия законъ, суми за гербовъ налогъ и глоба за тези книги не подлежат на връщане.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и параграфъ единственъ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на следната точка, пета отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за сключване бюджета на държавата за 1940 бюджетна година.

Моля г-на докладчика да докладва

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)

ЗАКОНЪ

за сключване бюджета на държавата за 1940 бюджетна година.

Членъ 1.

Редовенъ бюджетъ на държавата.

Приходи

Предвидени да постѣпятъ	8.672.548.000— л.
Постѣпили	9.385.377.319-49 л.
Постѣпили въ повече отъ предвиденитъ	712.829.319-49 л.

Разходи

Разрешени кредити	9.398.438.943— л.
Изплатени разходи	9.112.724.661-45 л.
Неизползувани и закрити кредити	285.714.281-55 л.

Равносѣтка

Постѣпили приходи	9.385.377.319-49 л.
Изплатени разходи	9.112.724.661-45 л.
Повече приходи	272.652.658 01 л.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)

Членъ 2.

Извънредни бюджетни кредити.

Приходи

Предвидени да постѣпятъ	760.614.091-47 л.
Постѣпили	454.560.168-44 л.
Постѣпили въ по-малко отъ предвиденитъ	306.053.923-03 л.

Разходи

Разрешени кредити	1.338.298.716— л.
Изплатени разходи	474.031.205-44 л.
Оформени разходи отъ минали години	286.582.886-03 л.
Свободни кредити	577.684.624-53 л.

Равносѣтка

Постѣпили приходи	454.560.168-44 л.
Изплатени разходи	474.031.205-44 л.
Повече разходи	19.471.037— л.)

1). Недостигътъ отъ 19.471.037 л. се покрива съ частъ отъ излишека по редовния бюджетъ на държавата за 1940 бюджетна година.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)

Членъ 3.

Бюджетъ на Главната дирекция на желѣзниците и пристанищата.

Приходи

Предвидени да постѣпятъ	2.191.600.000 л.
Постѣпили	2.437.459.565 л.
Постѣпили въ повече отъ предвиденитъ	245.859.565 л.

Разходи

Разрешени кредити	2.477.918.940 л.
Изплатени разходи	2.175.873.591 л.
Неизползувани и закрити кредити	302.045.349 л.

Равносѣтка

Постѣпили приходи	2.437.459.565 л.
Изплатени разходи	2.175.873.591 л.
Повече приходи	261.585.974 л.

Председателстващ д-р Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-р Георги Рафаиловъ: (Чете)

Членъ 4.

Извънредни бюджетни кредити къмъ бюджета на Главната дирекция на желѣзниците и пристанищата.

Приходи

Предвидени да постѣпятъ	1.258.028 л.
Постѣпили	138.659 л.
Постѣпили въ по-малко отъ предвиденитъ	1.119.369 л.

Разходи		
Разрешени кредити	10.680.066	л.
Изплатени разходи	1.258.028	л.
Свободни кредити	9.422.038	л.

Равносметка		
Постигнати приходи	133.659	л.
Изплатени разходи	1.258.028	л.
Повече разходи	1.119.369 л. ^{*)}	

*) Недостигът от 1.119.369 л. се покрива с част от излишка по редовния бюджет на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1940 бюджетна година.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Таблицата е без всякакви измѣнения.^{*)}

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на следната точка, шеста, от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за отпускане народна пенсия на Стефанъ Д. Русковъ, отъ гр. Добричъ.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за отпускане народна пенсия на Стефанъ Д. Русковъ, отъ гр. Добричъ.

Членъ единственъ. Отпуска се народна пенсия на Стефанъ Д. Русковъ, отъ гр. Добричъ, въ размѣръ на 3.000 л. месечно.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и членъ единственъ, моля да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, седма, отъ дневния ред:

Второ четене на законопроекта за намаляване на народната пенсия на Ветка К. Томова, отъ гр. София.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за намаляване на народната пенсия на Ветка К. Томова, отъ гр. София.

Членъ единственъ. Намалява се отъ 17 май 1942 г. народната пенсия на Ветка К. Томова, отъ гр. София, съ 36.000 л. годишно на 27.000 л. годишно.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и членъ единственъ, моля да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка, осма, отъ дневния ред:

Второ четене на законопроекта за извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавните имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 70.000.000 л.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавните имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 70.000.000 л.

Членъ 1. Разрешава се извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земедѣлието и държавните имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 70.000.000 л. съ колкото се усилятъ разрешенитъ кредити по отдѣлнитъ параграфи на извършения бюджетен кредит по бюджета на същото министерство за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 135.000.000 л., съгласно закона, обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 62, отъ 21 мартъ 1942 г., както следва:

а) 1, буква „а“	съ 15.000.000 л.
б) 1, буква „б“	съ 5.000.000 „
в) 3, буква „а“	съ 40.000.000 „
г) 3, буква „б“	съ 10.000.000 л.

*) За таблицата вижъ първото четене на законопроекта на стр. 47.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

Членъ 2. Разходитъ по този извършенъ бюджетен кредит да се покриватъ отъ постиженията по заема, сключенъ съгласно закона за сключване на заемъ отъ Българската земеделска и кооперативна банка въ продължение на 5 години по 135.000.000 л. годишно, за мѣроприятия по горитъ, обнародванъ въ „Държавен вестникъ“, брой 276, отъ 11 декември 1941 г., като сумата, предвидена да се използва презъ текущата бюджетна година, се увеличава на 205.000.000 л., за сметка на последното теглене по сѣмния заемъ презъ 1946 бюджетна година.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на следната точка, девета, отъ дневния ред:

Второ четене на законопроекта за извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 2.725.000.000 л.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: Г-да народни представители! Въ своето заседание бюджетарната комисия направи нѣкои сѣществени измѣнения на този законопроектъ, и азъ ще ви го докладвамъ съ тѣзи измѣнения. Тѣ сѣ следнитъ.

Заглавието приема следния видъ:

„ЗАКОНЪ

за извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.025.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се извършенъ бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 3.025.000.000 л., както следва:

§ 1. Изплащане разходитъ въ връзка съ прилагане спогодбата по уреждане имуществено-правнитъ въпроси относно бивша Югославия, както и стойността на обменитъ отъ Българската народна банка за сметка на държавното съкровище динари и германски военни марки 1.800.000.000 л.

§ 2. Изплащане извършената реквизиция отъ действащитъ германски войски въ освободенитъ презъ 1941 г. земи 25.000.000 „

§ 3. Извършенъ вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитъ, за на- права, постройка и поддържане на пътища и съоръженията по тѣхъ 510.000.000 „

§ 4. Извършенъ вноска по бюджета на Главната дирекция на строежитъ, за на- права на нови и довършване на строящи се желѣзопѣтни линии 240.000.000 „

§ 5. Вноска по договора между България и Румѣния, сключенъ на 7 септември 1940 г. 450.000.000 „

Всичко 3.025.000.000 л.^{*)}

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, заедно съ §§ 1—5, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

Чл. 2. Разходитъ по тоя извършенъ бюджетен кредит да се покриватъ:

а) отъ постижениятъ въ повече суми и отъ осѣществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 675.000.000 л. и

б) отъ произведението отъ 3% държавни съкровищни бонове 1942 г., въ размѣръ на 2.350.000.000 л.

Извършването на разходитъ по тоя извършенъ бюджетен кредит да стане до изчерпването на кредититъ, споредъ нуждитъ.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)
 „Чл. 3. Оправдаването на разходите по кредитите по § 1 и 2 да стане по нарочна наредба, одобрена от Министерския съвет.“

Председателстващ д-р Петър Кюсеванов: Които г-да народни представители приемат чл. 3, моля, да видят ръка. Мюзинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на следната точка, десета, от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година, въ размер на 3.795.830.000 л.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Въ този законопроект, г-да народни представители, се направиха съществени изменения и много допълнения. Членовете вече станаха 25. Ще го докладвам така, както комисията въ своето заседание го прие.

Изменимо бѣ и заглавието. (Чете):

„ЗАКОНЪ

за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размер на 3.800.830.000 л.

Чл. 1. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размер на 3.800.830.000 л., съгласно съ приложената подробна таблица.

Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покриват:

а) отъ постъпилитѣ въ повече суми и отъ обществени икономии по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размер на 1.638.602.140 л.;

б) отъ произведението отъ 3% държавни съкровищни бонове 1942 г. въ размер на 2.000.000.000 л., които да се отнесат по новъ приходенъ § 128ж по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година;

в) отъ вноски отъ фонда „Дѣловодители при държавнитѣ бирници“ въ размер на 9.220.000 л., които да се отнесат по § 127 отъ приходния бюджетъ на държавата за 1942 бюджетна година;

г) отъ намесение на следнитѣ кредити по бюджета на Министерството на земедѣлството и държавнитѣ имоти за 1942 бюджетна година, а именно: § 58 съ 400.000 л., § 466 съ 100.000 л., § 72а съ 500.000 л., § 73а съ 4.000.000 л., § 74а съ 1.000.000 л., § 75а съ 2.500.000 л., § 76а съ 1.500.000 л., § 80а съ 500.000 л., § 103 съ 285.000 л. и § 129б съ 100.000 л., или общо 10.885.000 л., и

д) вноски отъ Българската земедѣлска и кооперативна банка срещу печалбитѣ отъ държавнитѣ тютюни — минали реколта, наемн отъ държавнитѣ тютюнови складове и др. — 142.122.860 л., които да се внесат по § 124 отъ приходния бюджетъ на държавата за 1942 бюджетна година.“

Въ своето заседание бѣ намѣтена и подробната таблица къмъ този членъ, която ще ви докладвамъ, както е измениена. (Чете)

„ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

къмъ закона за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размер на 3.800.830.000 л.

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
---	---------------------------	------------------------

Законъ за бюджета на държавата за 1942 г. г.

Чл. 1, т. 14. Допълва се съдържанието „народнитѣ театри въ градоветѣ Скопие, Пловдив, Варна и Русе, както и за изплащане помощта въ размеръ на половин-месечната заплата“ 180.000.000

Всичко 180.000.000

Върховно правителство.

39 — За националната пропаганда 4.000.000

Всичко 4.000.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
---	---------------------------	------------------------

Държавни дългове.

44 Военно-инвалидни пенсии 42 600.000
 82 Постройка сгради на преселниците въ Добруджа 10.000.000
 Всичко 52 600.000

Министерство на външнитѣ работи и на изповѣданията.

3 Пътни, дневни и багажни пари 40.000
 5 Разходи по участие на България въ международни комисии 1.000.000
 10 Канцеларски потребности и материали 300.000
 14 За издръжка на радиостанцията 50.000
 25 Поддържане помѣщенията 450.000
 27 Канцеларски разходи 400.000
 37 Пътни и дневни пари и веществени разходи, както и за всѣкакви разходи въ връзка съ българо-румънския арбитражъ по прилагане и изпълнение на Крайовския договоръ 4.200.000
 Всичко 6.440.000

Администрация и полиция.

23в За първа и бърза помощ при обществени бедствия и за възстановяване на гр. Видинъ 87.000.000
 24 Подпомагане нуждаещитѣ се поради военни причини 182.000.000
 Всичко 269.000.000

Министерство на народното просвѣщение.

1 — Допълнително възнаграждение на учителитѣ въ новоосвободенитѣ земи и пр. 5.000.000
 27е Помощь отъ държавата на театр. школа 160.000
 Всичко 5.160.000

Министерство на финанситѣ.

10д Купуване машинки (запалки) за палене 5.000.000
 49 Купуване тютюни за преработването имъ въ тютюнови издѣлия за мѣстна консумация 150.000.000
 50а Купуване кибритъ и машини за производство на кибритъ 60.000.000
 новъ 50г Покупка на захаринъ 20.000.000
 Всичко 235.000.000

Министерство на правосъдието.

18б Разноски за пътни и дневни на свидетелитѣ, вѣшитѣ лица и др. 1.500.000
 Всичко 1.500.000

Министерство на войната.

1 Заплати на личния съставъ 89.000.000
 2 Премии, обезщетения, възнагражд. и пр. 123.000.000
 3 Набавяне хранителни продукти 906.000.000
 4 Набавяне обѣкло и обуца, отъ които 3.500.000 л. помощь на Софийското офицерско събрание, за мобилировка на новосъздадената банкетна зала, салонъ и прилежащитѣ къмъ тѣхъ помѣщения 478.000.000
 5 Попълване, поправка и поддържане оружieto и пр. 59.000.000
 6 Обучение на войската 120.000.000
 7а Постройка на нови и поддържане на съществуващитѣ войскови сгради 93.000.000
 7б Купуване, направа и поддържане свѣрзочното имущество 5.000.000
 8 Разходи по санитарната служба 118.000.000
 9 Разходи по ветеринарната служба 26.000.000
 37б За изплащане погашения и лихви по кредитни доставки 667.000.000
 Всичко 2.684.000.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
Въздушни на Н. В. войски		
2	Възнаграждения, помощи, обезщетения	8.000.000
3	Специални въздухоплав. и други разходи	32.000.000
4	Летищни, свързочни и други разходи	57.000.000
5	Интендантски и други домакински разходи	32.000.000
6	Превозни и други разходи	3.000.000
13	Строеж и поддържане на постройки	8.000.000
Всичко		140.000.000

Морски на Н. В. войски.

2	Пътни, дневни, столови и пр.	4.000.000
3	Набавяне хранителни продукти	13.600.000
4	Набавяне облекло и обуца	1.000.000
5	Поддържане и поправка плавателни съдове	6.000.000
6	Ремонт и поддържане сгради	1.000.000
7	Купуване и поддържане учебни помагала	400.000
Всичко		25.000.000

Трудови войски.

4	Набавяне хранителни продукти	30.000.000
Всичко		30.000.000

Министерство на земеделието и държавните имоти.

2	Пътни и дневни пари	1.800.000
5	Помощи за държане	200.000
8	Поддържане на помъщения	1.000.000
10	Канцеларски потребности и материали	1.000.000
11	Печатане изданията на министерството	2.500.000
12	Храна на добитъка	8.500.000
13	Постройка, постройка и поправка на сгради	2.600.000

новъ

13а	Изплащане отчуждените язовици „Джаферица и Хаджиделица“	24.000.000
23	т. 3. Изплащане превозни такси от гара София до гара Бъллово, въ връзка с заземляването, извършено на 8 ноември 1941 г.	700.000
27	Възнаграждение на работниците, техниците и пр.	10.000.000
29	Храна на работниците	600.000
30	Храна на добитъка и птиците	1.300.000
31	Купуване и поддържане на земеделски машини и други двигатели	300.000

новъ

31а	За застъване с пролетни посъви, за застъване на втора култура и за бързо прибиране на реколтата, съгласно с 29. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 25 февруарий 1942 г., протокол № 24 („Държавен вестник“, брой 46, от 2 март 1942 г.) и за изплащане разходите по придвижване на земеделската работна ръка, на работни добитък и на земеделски инвентар по българските държавни желъзници с намаление съгласно с 38. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 8 юлий 1942 г., протокол № 92 („Държавен вестник“, брой 152, от 14 юлий 1942 г.)	25.000.000
-----	--	------------

новъ

31б	Премии на собствениците на редосъялки за всъки застъ с редосъялка декларация надъ определъната площ 8.000.000 л. и възнаграждение на временни техници съгласно специалната наредба 2.000.000 л.	10.000.000
48	Лекторски възнаграждения	800.000
49	Възнаграждение на временни работници	3.500.000
51	Купуване и поддържане на машини	250.000
52	Храна на учащите се	1.500.000
53	Храна на добитъка	2.000.000
54	Хранителни продукти за девическите отдъли	1.500.000
65	Възнаграждение на временни работници	7.000.000
68	Храна на добитъка	10.000.000
69	Прибори, медикаменти и инструменти	200.000
85	Купуване овце, зайчета, свинчета и др. животни за опити и серопроизводство	100.000

§	Министерства или дирекции	Искать се кредити лева
88	Храна на животните	1.500.000
90	Набавяне медикаменти, дезинфекционни материали, препарати, специалисти	500.000
91	Поддържане и набавяне на инсталации	500.000
93	Обезщетения за умрели отъ епизоотни животни и птици	1.000.000
107	Порционни пари	1.800.000
108	Дневни пари, вместо безотчетни пътни и дневни пари	5.000.000
114	Храна на учащите горски стражари	200.000
125	Порционни пари на надзирателите по ловна мовъ	200.000
135	Изплащане на банка „Български кредит“ отпуснатия отъ нея заемъ на вноската централа Българска търговия, яц. д-во, София, за смътка на „Бълморският солници“, заедно съ следуюмата се дикхва върху заема	8.000.000
Всичко		135.130.000

Министерство на обществените сгради, пътищата и благоустройството.

27	Направа и довършване на нови държавни сгради и инсталации	20.000.000
63а	Уреждане държавни автомобилни пътнически и товарни линии: Битоля—Охридъ, Г. Джумая—Демир-Хисаръ и Момчилград—Гюмюрджина; купуване моторни коли — товарни и автобуси; горивни и смазочни материали, гуми и др.; обезпечаване на стация и спирки	12.000.000
Всичко		32.000.000
А всичко		3.800.830.000 л.

Председателствуващ д-ръ Петъръ Кюсевазовъ: Които г-да народни представители приематъ заглавие на законопроекта, чл. 1 и подробната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафайловъ: (Чете)

„Чл. 2. Разрешава се отъ кредитите за еднократни помощи на държавните служители да се дадатъ такива и на служителите при народните театри — драма и опера, и духовните семинарии — София и Пловдив.“

Председателствуващ д-ръ Петъръ Кюсевазовъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафайловъ: (Чете)

„Чл. 2. Къмъ чл. 4, алинея четвърта, отъ закона за бюджета на държавата за 1941 бюджетна година се добавя следната

Забележка. Съругътъ — вдовецъ или вдовица, който получава пенсия за децата си, има право на временното добавъчно възнаграждение за семейно положение за детето, за което получава пенсия.“

Председателствуващ д-ръ Петъръ Кюсевазовъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафайловъ: (Чете)

„Чл. 4. Събранието налага въврвяватъ отчетите за минали и настоящата години на:

- а) фонда „Подобрение скотовъдството“;
- б) „Отъ такси презъ случния сезонъ при жребцовите станции“, за събраните отъ общинските бирници държавни приходи;
- в) извънбюджетни постъпления по закона за горите;
- г) разходооправдателните документи на фондовите текущи сметки при Българската земеделска и кооперативна банка, управлявани отъ Министерството на земеделието и държавните имоти, а именно: 1) „Изплащане обезщетения по изкоренените и изсечените розови градини“; 2) „Подобрение бубарството и черничарството“; 3) „Подобрение културата на памука“; 4) „Подобрение на овочарството“; 5) „Изравнителна сметка — кожи, тлъстии, кръвъ и др.“; 6) „За изследване на дъбевите к благоу-

ханны растения"; 7) „Подпомагане лозари и овошари, пострадали от черносопратата"; 8) „Строеж, обзавеждане и поддържане на винарски изби"; 9) „Подобрене на винопроизводството" и 10) „Българска земя", и

д) на всички други текущи и фондови сметки, които биха се учредили по специални и други закони на името на Министерството на земеделието и държавните имоти.

Постановленията на настоящия член остават в сила и действие до отменяването им със закон."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 5. Намалият се кредитът по следните параграфи от бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година, а именно: § 3 съ 285.000 л., § 5 съ 6.300.000 л., § 13 съ 38.411.000 л., § 24 съ 126.000 л., § 25 съ 570.000 л., § 26 съ 165.000 л., § 35 съ 1.700.000 л., § 36 съ 590.000 л., § 38 съ 36.000 л., § 40 съ 25.300.000 л., § 41 съ 640.000 л., § 43 съ 1.390.000 л., § 62 съ 4.387.000 л. и § 66 съ 6.500.000 л., или общо съ 86.400.000 л., съ която сума се усилят кредитът по следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 34 съ 7.500.000 л., § 44 съ 52.400.000 л., § 46 съ 23.900.000 л., § 47 съ 100.000 л. и § 80 съ 2.500.000 л."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 6. Намаляват се по бюджета на Министерството на финансите за 1942 бюджетна година кредитите по следните параграфи, а именно: § 16 съ 5.250.000 л. и § 51 съ 3.000.000 л., или общо съ 8.250.000 л., съ която сума се усилят кредитът по следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 2 съ 300.000 л., § 5 съ 500.000 л., § 11 съ 50.000 л., § 23 съ 2.500.000 л., § 26 съ 1.500.000 л., § 27 съ 300.000 л., § 31 съ 100.000 л. и § 35 съ 3.000.000 л."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 7. Намаляват се кредитът по следните параграфи от бюджета на Министерството на правосъдието за 1942 бюджетна година, а именно: § 19 съ 600.000 л., § 27 съ 100.000 л., § 34а, пункт 2, съ 100.000 л., пункт 4 съ 50.000 л., пункт 6 съ 50.000 л., пункт 7 съ 500.000 л., пункт 8 съ 200.000 л. и пункт 9 съ 200.000 л., или общо съ 1.800.000 л., съ която сума се усилят кредитът по следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 12, точка 1, съ 100.000 л., § 20 съ 1.300.000 л. и § 28 съ 400.000 л."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 8. Намалява се кредитът по § 27 от бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за 1942 бюджетна година съ сумата 4.000.000 л., съ която сума се усилят кредитът по § 26 от същия бюджет."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 9. Разрешава се усиляването на кредита за постройка на съдебна палата в гр. Свищов, пореден № 4 от обяснителната таблица № 2 към § 7 съ 2.000.000 л., както и кредита за изплащане на разходи по започнати през минали години строежи, пункт II от обяснителната таблица № 2 към § 7 съ 2.000.000 л., на бюджета на фонда „За построяване сгради за съдебни места в царството" за 1942 бюджетна година, като съ сумата 4.000.000 л. се намаля кредитът по пореден № 1 на същата обяснителна таблица."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 10. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на фонда „Поморийски солници" за 1942 бюджетна година в размер на 1.000.000 л., съ която сума да се усилят следните параграфи от същия бюджет, а именно: § 2 съ 20.000 л., § 96 съ 30.000 л., § 13 съ 300.000 л., § 16 съ 50.000 л. и § 18 съ 600.000 л."

Разходът по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покрият от постъпилите в повече приходи по бюджета на фонда „Поморийски солници" за 1942 бюджетна година."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 11. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Дирекцията за закупуване и износ на зърнени храни за 1942 бюджетна година в размер на 18.300.000 л., съ която сума да се усилят кредитите по следните параграфи от същия бюджет: § 1 за изплащане на еднократната помощ 3.000.000 л., § 2 съ 2.000.000 л., § 3 съ 2.000.000 л., § 4 съ 2.500.000 л., § 5 съ 3.500.000 л., § 7 съ 1.000.000 л., § 8 съ 500.000 л., § 9 съ 100.000 л., § 11 съ 300.000 л., § 12 съ 500.000 л., § 13 съ 2.500.000 л., § 19 съ 270.000 л. и § 20 съ 130.000 л."

Разходът по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покрият от постъпленията съгласно с чл. 8 от Наредбата-закон за закупуване и износ на зърнени храни и чл. 3 от Наредбата за разходите на същата дирекция."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 12. Намалява се кредитът по § 10 от бюджета на фонда „Общински налози" за 1942 бюджетна година съ сумата 100.000 л., съ която сума се усилят кредитът по § 11 на същия бюджет."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които г-да народни представители приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 13. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година в размер на 800.000.000 л., съ която да се усилят кредитите по следните параграфи от същия бюджет: § 9 съ 2.000.000 л., § 12А съ 254.000.000 л., § 12Б съ 254.000.000 л., § 27 съ 200.000 л., § 28 съ 50.000 л., § 30 съ 50.000 л., § 32 съ 100.000 л., § 33 съ 286.000.000 л., § 34 съ 500.000 л., § 39а съ 200.000 л., § 39б съ 2.300.000 л. и § 40 съ 600.000 л."

Допълва се съдържанието на § 33 от същия бюджет съ думите: „за изплащане на организацията „Тодът" сумата 50.000.000 л., стойността на построената от същата организация желъзопътна линия „Качаник—Стърлец".

Разходът по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покрият:

а) от извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година, като извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година, за направа, постройка и поддържане на пътища и съоръженията по тях, в размер на 510.000.000 л., която сума да се отнесе по § 1, буква „в", на приходния бюджет на същата дирекция за 1942 бюджетна година;

б) от извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1942 бюджетна година, като извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година, за направа на нови и довършване на строителни желъзопътни линии, в размер на 240.000.000 л., която да се отнесе по § 2, буква „г", на приходния бюджет на същата дирекция за 1942 бюджетна година, и

в) от постъпилите в повече приходи в размер на 50.000.000 л., по бюджета на Главната дирекция на желъзопътните и пристанищата за 1942 бюджетна година (§ 20 до 27 включително на приходната част на същия бюджет), които да се отнесат по § 2, буква „а", на приходния бюджет на Главната дирекция на строежите за 1942 бюджетна година."

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 14. На всички държавни, общински и други служители на публичната власт в цялото царство на служба 30 септември 1942 г. се отпуска от държавата, съответно от общините и другите учреждения на публичната ас, от които служителите получават заплатата или месечно възнаграждение, помощ в размер на половинмесечната им заплата, получавана на тази дата, като се еме за основа: основната месечна заплата, или основно месечно възнаграждение, заедно с увеличението от 75 и 100 л., повишенията за 6 изслужени години, временните процентни добавъчни възнаграждения и временните добавъчни възнаграждения за всяко дете, без всякви удържки, освен следващите се такива по членове 5 и 6 от закона за бюджета на държавата за 1935 бюджетна година и без облекчения, дадени по членове 2 и 3 от закона за облекчение материалното положение на държавни, общински и други служители в царството.

Длъжностните лица с местослужение в странство получават помощта в лева, без курсова разлика.

На служителите, които с изслужили до 30 септември 42 г. по-малко от 6 месеца през времето от 1 април 30 септември т. г., помощта се плаща съответно на служеното време.

Тази помощ се отпуска независимо от допълнителните и добавъчните възнаграждения, получавани досега от сжщити служители, които продължават да важат за напред.

Помощта, давана по настоящия член, се освобождава от всички видове пенсионни и други удържки и данъци не се взема под внимание при изчисление размера на пенсията, нито при правата, свързани с размера на пенсията и повишенията и основните възнаграждения.

Разрешава се на министъра на финансите, за изплащане на помощта в размер на половинмесечната заплата, да усилива с заповед съответните кредити, от които се изплати тази помощ, като необходимите за това се вземат от постъпилите в повече суми и от съществени икономии по съответните бюджети. Това изпореждане се отнася до бюджета на Главната дирекция железниците и пристанищата и до бюджетите на фонетите, предмет на закона за бюджета на разните фонет на държавата за 1942 бюджетна година.

Необходимите кредити за изплащане на помощта за предложенията, плащани не по държавния бюджет, се предоставят и разрешават с допълнителни бюджети по съответните учреждения, на общо основание.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 15. Намаляват се по бюджета на Министерството вътрешните работи и народното здраве — администрация и полиция, за 1942 бюджетна година, кредитите по следните параграфи, а именно: § 3 с 800.000 л., § 15 с 000.000 л., § 26 с 20.000.000 л., § 34 с 550.000 л., § 36 с 10.000 л., § 41 с 2.000.000 л., § 52 с 1.000.000 л. и § 53 с 000.000 л., или общо с 26.500.000 л., с която сума се извадат кредитите по следните параграфи от сжщия оджет, а именно: § 7 с 500.000 л., § 8 с 1.800.000 л., § 10 с 600.000 л., § 12 с 500.000 л., нов § 146 — набавяне на формено облекло, снаряжение, оръжие и бойни припаси и смътка на общините. За разрешен кредит по параграфа се считат внесените от общините суми, § 236 — постройка на сграда за склад и гараж, на стойност 13.500.000 л. с 2.000.000 л., § 23в с 12.530.000 л., § 27 с 500.000 л., § 28 с 120.000 л., § 30 с 1.800.000 л., § 31 с 10.000 л., § 32 с 800.000 л., § 42 с 4.000.000 л., § 51 с 10.000 л. и § 49 с 600.000 л.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 16. Министерството на вътрешните работи и народното здраве може да набави формено облекло, снаряжение, оръжие и бойни припаси за смътка на общините.

Изплащането на тези доставки става от специален кредит, предвиден по бюджета на Министерството на вътрешните работи и народното здраве, от сумите, внесени от общините.

Начинът за внасянето и отчитането на сумите от общините, както и извършването и оправдаването на разходите, става по наредба, одобрена от Министерския съвет.

Постановленията на настоящия член остават в сила и действие до отменяването им с закон.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 17. Срокът за оправдаването на авансовите платежни заповеди на Министерството на народното просвещение, издадени на основание чл. 6 от закона за бюджета на държавата за 1942 бюджетна година, се продължава до края на 1943 г., докогато и да се извършват доставките.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 18. Допълнителното възнаграждение, давано по бюджета за 1942 бюджетна година на учителите в пограничните краища и освободените през 1941 г. земи, се освобождава от пенсионни и други удържки и данъци.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 19. Намаляват се по бюджета на Министерството на търговията, промишлеността и труда за 1942 бюджетна година кредитите по следните параграфи, а именно: § 16 с 20.000 л., § 18 с 50.000 л., § 19 с 20.000 л., § 44 с 30.000 л., § 62 с 10.000 л., § 63 с 150.000 л., § 59 с 50.000 л., § 70 с 200.000 л., § 72 с 500.000 л., § 73 с 300.000 л., § 95 с 500.000 л. и § 96 с 2.200.000 л., или общо с 4.030.000 л., с която сума се усиливат кредитите по следните параграфи от сжщия бюджет, а именно: § 16 с 700.000 л., § 4 с 50.000 л., § 6 — за министерството с 200.000 л., за Главното комисарство с 100.000 л., § 7 — за министерството с 800.000 л., за Главното комисарство с 50.000 л., § 8 — за министерството с 300.000 л., за Главното комисарство с 100.000 л., § 9 — за поддържане автомобил на комисарството с 130.000 л., § 10 с 100.000 л., § 11 с 100.000 л., § 13 с 100.000 л., § 14 с 100.000 л., § 216 с 30.000 л., § 21в с 150.000 л., § 21г с 20.000 л., § 41 с 300.000 л., § 47 с 200.000 л., § 52 с 450.000 л., § 56 с 200.000 л., § 61 с 150.000 л., § 74а с 100.000 л. и § 80 с 100.000 л.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 20. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по § 9 от бюджета на Българската държавна лотария за 1942 бюджетна година в размер на 100.000 л.

Разходите по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покриват от съществени икономии по сжщия бюджет.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеианов: Които да народни представители приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафаилов: (Чете)

„Чл. 21. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Държавната каменна кариера „Босуля“ за 1942 бюджетна година в размер на 3.500.000 л., с която сума се усиливат кредитите по следните параграфи от сжщия бюджет, а именно: § 10 с 3.000.000 л. и § 12 с 500.000 л.

Разходите по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покриват от постъпилите в повече приходи и от съществени икономии по сжщия бюджет.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафанловъ: (Чете)

„Чл. 22. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по § 3 от бюджета на Погасителната каса за 1942 бюджетна година въ размър на 100.000 л.

Разходът по тоя допълнителен бюджетен кредит да се покрият съ част от вноскитъ и лихвитъ по чл. 42, буква „а“, от закона за облекчаване на длъжниците и за здравяване на кредита, които да се отнесат по приходен § 2 от същия бюджет.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафанловъ: (Чете)

„Чл. 23. Намалява се кредитът по § 24 от бюджета на Върховното правителство — Народно събрание, за 1942 бюджетна година съ сумата 130.000 л., съ която сума се усилва кредитът по § 23 от същия бюджет.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафанловъ: (Чете)

„Чл. 24. Зремето, изслужено при бившите американски училища въ Симеоново и Ловечъ, се зачита за пенсия и за класиране. Пенсионитъ удържки за това прослужено време, включително и тѣзи по буква „и“ на чл. 38 от закона за пенсиитъ за изслужено време, се събиратъ съ 8% сложна годишна лихва върху действително получаванитъ заплати, а изчислението на пенсията става по заплатата, отговаряща на съответната държавна длъжност. За прослужено време следъ 1 априлъ 1927 г. заплатата, върху която става изчислението на пенсията, не може да бжде по-голяма отъ действително получаваната заплата.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приемат чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-ръ Георги Рафанловъ: (Чете)

„Чл. 25. Отъ установенитъ такси въ Военното на Н. В. училище, за издръжка на кадети и юнкери, се освобождаватъ и приетитъ възпитаници въ това училище — бедни младежи отъ новоосвободенитъ земи, числото на които се определя ежегодно отъ министъра на войната.“

Отъ горнитъ такси се освобождаватъ и приетитъ юнкери хървати.

Отъ кредититъ по бюджета на Министерството на войната могатъ да се разходватъ суми по обзавеждане съ бѣло на бедни кадети и юнкери отъ новоосвободенитъ земи.

Постановленията на настоящия членъ оставатъ въ сила и действие до отмиъненieto имъ съ законъ.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 25, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съ това законопроектътъ за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1942 бюджетна година въ размър на 3.800.830.000 л. е окончателно приетъ.

Минаваме на единадесета точка отъ дневния редъ — второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за митницитъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Не е още готовъ.

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Понеже законопроектътъ не е още приетъ окончателно отъ комисията на Министерството на финанситъ, минаваме къмъ дванадесета точка отъ дневния редъ.

Второ четене на законопроекта за отстъпване срещу заплащане на Свиленградската община държавната баня, находяща се въ махала „Баядъръ“, включваща се въ парцелъ VII на кв. 56 въ гр. Свиленградъ.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за отстъпване срещу заплащане на Свиленградската градска община държавната баня, находяща се въ махала „Баядъръ“, включваща се въ парцелъ VII на кв. 56 въ гр. Свиленградъ.

Членъ единственъ. Отстъпва се на Свиленградската градска община държавната баня, находяща се въ махала „Баядъръ“ — парцелъ 7 на кв. 56 по плана на гр. Свиленградъ, застроена върху 185-5 кв. метра и 250-2 кв. метра дворно мѣсто при граници: отъ две страни улицъ наследници на Илия Колевъ, Станчо Драгановъ и Димитъръ Драгановъ, срещу заплащане на сумата 200.000 л. която сжщата община да заплати на държавата на 10 безлихвени вноски по 20.000 л. годишно. Първата вноска да се плати въ месеченъ срокъ следъ влизането въ сила на закона, а останалитъ деветъ на 1 априлъ всѣка година.

Ако Свиленградската община не изплати въ срокъ която и да е отъ вноскитъ, банята се отнема по административенъ редъ, съ заповѣдь, издадена отъ министъра на земедѣлието и държавнитъ имоти, безъ да се връща вносената сума.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и членъ единственъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на тринадесета точка отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за отстъпване даромъ на Бургаската градска община държавното мѣсто, частъ отъ Черноморския брѣгъ.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за отстъпване даромъ на Бургаската градска община държавното мѣсто, частъ отъ Черноморския брѣгъ.

Чл. 1. Отстъпва се даромъ на Бургаската градска община държавното мѣсто, частъ отъ Черноморския брѣгъ съ общо пространство 52.000 кв. метра, при граници: източната външоломна стена на Бургаското пристанище, новостроения общински паркъ, общинската приморска грдина, казармения плацъ, общинска нива, южната граница на концесията за магнетитенъ пѣськъ „Адела и Мария“ волитъ на Черно-море.

Предаването на имота ще се извърши съ актъ отъ органъ на държавнитъ имоти.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Задължава се Бургаската градска община въ срокъ отъ петъ години да укрепи и залеси Черноморския брѣгъ въ границитъ на отстъпжения имотъ.“

Ако Бургаската градска община не изплати въ срокъ задължението си, имотътъ съ извършенитъ подобрения отнема безвъзмездно въ полза на държавата по административенъ редъ съ заповѣдь, издадена отъ министъра на земедѣлието и държавнитъ имоти.“

Председателстващ д-ръ Петър Кюсеиановъ: Които г-да народни представители приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на четиринадесета точка отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за отстъпване даромъ на училищното настоятелство на с. Божидакъ, околия Каловска, държавното праздно мѣсто отъ 1038 кв. метъ частъ отъ парцелъ I на кв. I по плана на сжщото село и на църковното настоятелство на с. Кърнаре, сжща околия, държавното праздно мѣсто отъ 1332 кв. метъ съставляващо парцелъ III на кв. 14 по плана на селото.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

За отстъпване даромъ на училищното настоятелство на с. Божидаръ, околия Карловска, държавното праздно мѣсто отъ 1038 кв. метра, частъ отъ парцелъ I на кв. I по плана на сѣщото село, и на църковното настоятелство на с. Кърнаре, сѣщата околия, държавното праздно мѣсто отъ 1332 кв. метра, съставляващо парцелъ III на кв. 14 по плана на селото.

Членъ единственъ. Отстъпва се даромъ на училищното настоятелство на с. Божидаръ, околия Карловска, държавното праздно мѣсто отъ 1038 кв. метра, съставляващо частъ отъ парцелъ I на кв. I по плана на сѣщото село при граници: отъ всички страни пътъ, и на църковното настоятелство на с. Кърнаре, сѣщата околия, държавното мѣсто отъ 1332 кв. метра, съставляващо парцелъ III отъ кв. 14 по плана на селото при граници: пътъ, Лулчо Рашковъ, пътъ и Цвѣтанъ Благоевъ.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които г-да народни представители приематъ заглавието на законопроекта и членъ единственъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на петнадесета точка отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за борба съ паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането на домашнитѣ животни.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

За борба съ паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането на домашнитѣ животни.

Глава I.

Общи положения.

Чл. 1. Настоящиятъ законъ цели:

- улавяне и оздравяване на домашнитѣ животни отъ паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането;
- увеличаване броя и продуктивността на домашнитѣ животни чрезъ ограничаване паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането;
- подобряване на ветеринарно-здравнитѣ условия за отглеждане, хранене и развъждане на домашнитѣ животни;
- подобряване и оздравяване на пасищата и водопойтѣ, съ огледъ предпазване на животнитѣ отъ паразитни и други болести, и
- улавяне на народното здраве.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти — Санитарно-ветеринаренъ отдѣлъ, проучва въ отдѣлнитѣ области и райони разпространението на паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането, причинитѣ за намалената плодоспособностъ и безплодието на домашнитѣ животни, болеститѣ на новороденитѣ и младитѣ животни, установява причиняващитѣ отъ тѣзи болести ветеринарно-здравни и стопански щети и нарежда мѣрkitѣ за предпазването, ограничаването и прекратяването имъ.“

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 3. Болеститѣ, срещу които се прилагатъ мѣрkitѣ, предвидени въ настоящия законъ, сѣ:

а) паразитни болести:

пироплазмоза;
краста;
асцидоза;
гастрофилроза;
хиподермоза;

б) блѣдородна стронгилова и стомашно-чревна трихостронгилоза;

ехинококова на кучето;
спирохетоза;
зла муха.

б) болести при развъждането, заразни болести при покриването и заразни помѣтания:

дуривъ;
трихомоноза;
бруцелоза;

заразно паратифно помѣтане у кобилата и овцата; заразно вирусно помѣтане у кобилата; заразно спирално помѣтане у говедото и овцата; заразенъ гранулозенъ катаръ у говедото и покривна мѣхурчеста екзантема у домашнитѣ животни.

Заболяване на млѣчната жлезъ:

Заразенъ стрептококовъ маститъ у кравитѣ; заразенъ гангренозенъ маститъ у овцетѣ и козитѣ; заразна агалаксия у овцетѣ и козитѣ.

Болести на повороденитѣ и младитѣ домашни животни:

Пиемия, паратифъ, иносептицемия, колибацилоза, заразна бронхопневмония и митъ у копитетата; блѣда диария, диплококова паратифъ, септични пневмонии и дифтерия у телетата; дизентерия у агнетата; дизентерия у птицитѣ.

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Върховниятъ ветеринаренъ съветъ може да прибави и други болести къмъ изброенитѣ въ чл. 3 отъ настоящия законъ.“

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 5. Когато паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането взематъ голѣми размѣри въ нѣкои райони и врѣдуването имъ има характера на обществено-стопанско бедствие, борбата съ тѣзи болести се води безплатно, съ срѣдствата на държавата и общинитѣ, а въ всички други случаи — за сметка на стопанитѣ.

Въ такива райони Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти организира и води борбата срещу тѣзи болести съ помощта на бригади, съставени отъ длъжностни ветеринарни лѣкари и отъ помощенъ персоналъ.“

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 6. Общинскитѣ и административни власти, членове въ земедѣлско-стопанскитѣ задруги, управителнитѣ тѣла и членове въ скотовѣднитѣ сдружения, стопанитѣ, животновъднитѣ, частно-практикуващитѣ ветеринарни лѣкари и всички служебни лица сѣ длъжни да оказватъ пълно съдействие на ветеринарнитѣ власти при преследването на паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането на домашнитѣ животни.“

Председателстващъ д-ръ Петъръ Кюсевиановъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава II.

Общи мѣрки срещу паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането.

Чл. 7. Общитѣ мѣрки, които се взематъ за предпазване, ограничаване и прекратяване на паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането, сѣ:

а) подлагане на задължителенъ общъ прегледъ животнитѣ, застрашени отъ болеститѣ, посочени въ чл. 3;

б) изолация, карантина и възбрана въ заразенитѣ стопанства и населени мѣста;

в) обезпаразитяване и лѣкуване на болните, съмнително-болните животни и предпазно третиране на здравите животни;

г) оздравяване и хигиенизиране на оборите, овчарниците, свинарниците, торниците и други такива, като малцеци вешни и съоръжения при нужда се изгарят или унищожават без да се запалват;

д) оздравяване на пасищата и подобрене на пасищните условия, като водоснабдяване, отводняване, мелiorация, изкореняване на храстите и други такива;

е) обезвреждаване гостоприемниците въ еволютивния цикъл на паразитите, както и безопасно обезвреждаване изверженията на животните;

ж) забрана на пасища съ цель за предпазване на животните от паразитни заболявания и за прекъсване цикъла на развитието на паразитите;

з) безопасно обезвреждаване и целесъобразно оползотворяване труповите на унищожените и умрели животни, както и на органи и части от тези трупове;

и) постройка на кпални, газови камери, корита, осемнителни станции и други такива, предназначени за общо ползуване;

к) обеззаразяване на домашните животни и на кожи, вълна и други от болни или съмнително болни животни;

л) строг, цѣлостен и повсемѣстен надзор върху произволството, преработването, съхраняването и търговията съ всички преработени продукти;

м) прегледъ на младите разплодни животни за откриване конститутивни недостатѣци и аномалии на половите органи и отстраняване отъ развъдно-подобрителната работа на негодните за развъждане животни и тези съ наследствени недостатѣци;

н) осидетелствуване на плодоспособността при покупко-продажбите на мъжки и елитни женски разплодници;

о) забрана на естественото покриване при съществуващата опасност за поява и разпространение на заразните покривни болести и провеждане на изкуствено осеменяване въ населени мѣста, застрашени отъ тези болести, и провеждане на изкуствено осеменяване съ развъдна цель следъ вземане въ този случай мнението на скотовѣдния отдѣлъ при Министерството на земедѣлието и държавните имоти относно расата-подобрителка;

п) серумиране, серувациониране, вакциниране и премунизиране;

р) изземване и унищожаване на животни съ цель да се постави диагноза или прекрати дадена болестъ.

Освенъ изброените мѣрки за борба съ болестите, упоменати въ чл. 3 на настоящия законъ, Върховниятъ ветеринаренъ съветъ може да препорѣча и други мѣрки, които влизатъ въ сила следъ одобрението имъ отъ министра на земедѣлието и държавните имоти.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 8. Ветеринарно-полицейските мѣрки — изолация, карантина и възбрана — се налагатъ не само въ посочените въ настоящия законъ случаи, а също така и въ други случаи, когато тези мѣрки се окажатъ целесъобразни.

Изолацията болни и съмнително-болни животни не се изкарватъ отъ мѣстата, въ които съ уединени по изреждане на ветеринарните органи. Забранява се поставянето въ съприкосновение на изолирани съ здрави животни. Влизането при изолираните животни се разрешава само за ветеринарните власти и прислугата. Влизането на други лица при такива животни става съ разрешение на съответните ветеринарни органи.

Здравите животни се карантиниратъ, когато произхождатъ отъ заражено мѣсто, или отъ мѣсто, за което има съмнение, че е заражено, или пъкъ когато съ преминали презъ такива мѣста. Поставените подъ карантин животни се уединяватъ въ определени мѣста. Карантинниятъ срокъ се определя съобразно инкубационния периодъ на болестта. Карантината се замѣстя съ възбрана, когато между животните се констатира заразна или нѣкоя друга болестъ, предвидена въ настоящия законъ. Животните се освобождаватъ следъ ветеринаренъ прегледъ.

Возбраната се състои въ затваряне на болните и съмнително болните животни въ определено помѣщение или мѣсто. Поставените подъ възбрана животни не могатъ да се премѣстватъ на друго мѣсто. Забранява се вкарването на здрави животни при поставените подъ възбрана животни. Влизането при животните става само съ разреше-

ние на ветеринарните власти. Клането на поставените подъ възбрана животни става съ разрешение отъ надлежния ветеринаренъ лѣкаръ.

Общинските власти уведомяватъ най-близкия длѣжностенъ ветеринаренъ лѣкаръ, когато имъ се съобщи за появата на нѣкоя болестъ, за ограничаването — на която се изисква прилагането на мѣрките, предвидени въ този членъ.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 9. Длѣжностите ветеринарни лѣкари, когато констатира нѣкоя отъ болестите, предвидени въ настоящия законъ, донасятъ за това на началника на областната ветеринарна служба. Последниятъ обявява съ заповѣдь мѣрките, които се взематъ за борба съ тези болести, която заповѣдь се изпраща на съответните длѣжностни ветеринарни и общински власти за разгласяване и за прилагане. Когато известна болестъ вземе широко разпространение, началниците на областните ветеринарни служби донасятъ за това въ Министерството на земедѣлието и държавните имоти и изискватъ изпращането на бригади.

Прекратяването на болестите и отмианването на наложените общи и специални мѣрки става съ заповѣдь отъ началниците на областните ветеринарни служби.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

Глава III.

Специални мѣрки срещу паразитните болести.

ПИРОПЛАЗМОЗА

Чл. 10. Собствениците на заболѣлите отъ пироплазмоза животни съ длѣжни да съобщаватъ на ветеринарните или общински власти за появата на болестта.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ заглавието на глава III и чл. 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 11. Животните, които съ заболѣли отъ пироплазмоза, се задължително изкъпватъ и се почистватъ отъ кърлежите. Почистването се извършва отъ собствениците на животните, по указание на ветеринарните власти.

Заболѣлите животни се лѣкуватъ задължително, а всички други животни отъ същия видъ въ заразените дворове се третиратъ предпазно.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 12. Когато ветеринарните власти установятъ, че известни пасища съ заразени и съ причина за масови заболявания отъ пироплазмоза, те могатъ да наложатъ възбрана на тези пасища и изискватъ отъ съответната общинска власть вземането на всички мѣрки за обезвреждаването на пасищата.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 13. Наложените ветеринарно-здравни мѣрки се вдигатъ 15 дни следъ последния случай на оздравяване или смъртъ.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кыосеивановъ: Които приематъ чл. 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

КРАСТА

Чл. 14. Стопаните на заболѣлите отъ краста животни съ длѣжни да съобщятъ веднага на ветеринарните или общинските власти за появянето на болестта.

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 15. Болните и съмнително болните животни се изолират и поставят под възбрана до пълното прекратяване на болестта.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 16. Болните, съмнително болните и привидно-здравите животни въ заразените дворове се лъкуват задължително.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 16, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 17. Въ заразените стопанства собствениците извършват по указание на ветеринарната власт, основно почистване, обеззаразяване и обезвреждане на оборите, овчарниците, навесите и на другите предмети и материали. Кожите и вълната от болни и съмнително болни животни подлежат също на обеззаразяване.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 18. Въ населените места, въ които е констатирана краста по овцете през изтеклата година, се извършва през зимния сезон и след стрижбата задължителен общ преглед на всички овце.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 19. Наложеният ветеринарно-здравен мърк се вдига след оздравяване на животните, след дезинфекция и обезвреждане на помещенията и след извършване на задължителния поголовен преглед.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ФАСЦИОЛОЗА.

Чл. 20. При широко разпространение на болестта фасциоза заразените пасища въ съответните райони се поставят под възбрана и се оздравяват чрез отводняване и пресушаване на застоялите води, чрез обеззаразяване и по друг начин.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 21. Болните, съмнително болните и привидно здравите животни въ силно заразените райони се обеззаразяват задължително, най-малко два пъти годишно — пролет и есен, като предпазно и лечебно третираните животни се поставят под възбрана въ продължение на 7 дни, а торът им се събира и обезврежда.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ГАСТРОФИЛОЗА.

Чл. 22. Задължително обезпаразитяване на заболялите животни и унищожаването на ларвите.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ХИПОДЕРМОЗА.

Чл. 23. Ларвите по вагърчивите говеда се обезвреждат задължително ежегодно отъ собствениците на животните, по указание на ветеринарната власт.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„БЪЛОДРОБНА СТРОНГИЛОЗА И СТОМАШНО-ЧРЕВНА ТРИХОСТРОНГИЛИДОЗА.

Чл. 24. При появата на болестта заболялите животни се задължително лъкуват. Заразените пасища се смъняват и оздравяват.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ЕХИНОКОКОЗА.

Чл. 25. При клането на животните заразените органи и части от тях се обезвреждат задължително по безопасен начин. Въ районите, подлежащи на оздравяване, кучетата се обезпаразитяват задължително. Непредставените за обезпаразитяване кучета се унищожават.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„СПИРОХЕТОЗА У ДОМАШНИТЕ ПТИЦИ.

Чл. 26. При поява на спирохетоза у птиците стопаните съ длъжни да изчистят птиците и курниците от кърлежи, по указание на ветеринарната власт.

Въ заразените дворове се предприема задължително специфично лъкуване и на здравите домашни птици, а при по-широко разпространение на болестта — и на всички птици въ населеното място.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ЗЛА МУХА.

Чл. 27. За появата на зла муха се прави широко разгласяване между населението въ застрашените райони. Всички стопани въ тия райони съ длъжни:

а) да не използват добитъка си за работа през деня, нито да го пускат на паша през същото време, освен въ облачни и дъждовни дни.

б) при неотложна полска работа добитъкът да се използва след като предварително се намаже съ противоиинсектни средства, а въ полето — като се образуват димни огнища.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат чл. 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Глава IV.

Специални мърки срещу болестите при развъждането Дуринъ.

Чл. 28. Собствениците на болни и съмнително болни от дуринъ животни съ длъжни да съобщават на ветеринарните или общински власти за появата на болестта.“

Председателстваващ д-ръ Петър Кьосеиванов: Които приемат заглавието на глава IV и чл. 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 29. Всички държавни, общински или частни жребци надъ едногодишна възраст въ заразенитъ и застрашенитъ отъ заразяване райони се изследватъ серологично. Кобилитъ въ заразенитъ населени мѣста се изследватъ серологично.

Въ заразенитъ отъ дуринъ райони се предприематъ ежегодно редовни клинически прегледи на всички конски и магарешки жребци надъ едногодишна възраст, а също така и на всички кобили, магарници, катъри и мулета, като оказанитъ се съмнителни за дуринъ еднокопитни се подлагатъ на серологично изследване.

Въ заразенитъ отъ дуринъ населени мѣста естественото покриване се забранява и заплождането на кобилитъ се извършва чрезъ изкуствено осеменяване.

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 29, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 30. Болнитъ и съмнително болнитъ жребци, кобили и магарници се поставятъ подъ възбрана, като жребцитъ се кастриратъ, а кобилитъ и магаричитъ се откупватъ отъ държавата и използватъ за работа подъ надзора на ветеринарнитъ власти. Болнитъ кобили се отбелязватъ съ нажежено жѣлѣзо съ буква „Д“ на лѣвния хълбокъ.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 30, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 31. Наложенитъ ветеринарно-здравни мѣрки се вдигатъ 3 години следъ последния случай на заболяване.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 31, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Трихомокоза.

Чл. 32. Болестъта се обявява следъ микроскопно доказване на причинителя ѝ.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 32, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 33. Кравитъ и бицитъ въ заразенитъ и застрашенитъ райони се регистриратъ и маркиратъ. Собственицитъ на кравитъ сѫ длъжни да съобщаватъ за всѣки случай на незаплодяване или помѣтане у тия животни на ветеринарната власть.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 34. Болнитъ и съмнително болнитъ бици се кастриратъ, а болнитъ крави се дѣкуватъ задължително.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 35. Забранява се естественото покриване и се прилага задължително изкуственото осеменяване.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 35, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 36. Наложенитъ ветеринарно-здравни мѣрки се вдигатъ 1 година следъ последния случай на заболяване.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 36, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Бруцелоза.

Чл. 37. Собственицитъ на животнитъ съобщаватъ задължително за всѣки случай на помѣтане у домашнитъ животни.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 37, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 38. При констатиране на болестъта се предприема изследване на всички животни отъ дадения видъ въ населеното мѣсто, като болнитъ се унищожаватъ, а съмнително болнитъ се поставятъ подъ възбрана.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 39. Наложенитъ ветеринарно-здравни мѣрки се вдигатъ следъ унищожението на всички болни животни, следъ отстраняването отъ заразеното стопанство на съмнително болнитъ и следъ като въ течение на една година не сѫ се явили нови помѣтания.

До прекратяване на болестъта се забранява естественото покриване, и се прилага изкуствено осеменяване въ заразенитъ населени мѣста.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 39, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Заразно паратифно помѣтане у кобилата и овцата; заразно вирусно помѣтане у кобилата; заразно спирально помѣтане у кравата и сецата.

Чл. 40. Собственицитъ на домашни животни съобщаватъ задължително за всички случаи на помѣтане у животнитъ имъ.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 40, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 41. При поява на болестъта се извършва общъ прегледъ на животнитъ отъ съответния видъ и пометналитъ между тѣхъ се поставятъ подъ възбрана, докато бѣдатъ унищожени или освободени.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 41, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 42. Ветеринарнитъ власти могатъ при масово явление на помѣтания и следъ точно установяване на причината имъ:

- а) да забранятъ естественото покриване;
- б) да проведатъ изкуственото осеменяване и
- в) да наложатъ специаленъ режимъ на дѣкуване, хигиена и хранене.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 42, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Заразенъ стрептококовъ маститъ у кравитъ; заразенъ гангренозенъ маститъ у овцетъ и козитъ; заразна агалаксия у овцетъ и козитъ.

Чл. 43. Кравитъ, овцетъ и козитъ въ мѣлкоснаодителнитъ райони окодо градоветъ се регистриратъ ежегодно. Стопанитъ на здравитъ животни се снабдяватъ съ разрешително за продажба на мѣлко.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Които приематъ чл. 43, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 44. При появяване на тѣзи болести ветеринарнитѣ власти могатъ да налагатъ:

а) изолиране, възбрана и лѣкуване на болнитѣ и съмнително болнитѣ животни;

б) отстраняване отъ стопанствата на хронично болнитѣ животни;

в) хигиенизиране и строга дезинфекция на оборитѣ и овчарницитѣ и

г) при масово и ежегодно явяване на тѣзи болести въ опредѣлени стопанства или райони, задължителна вакцинация на животнитѣ отъ дадения видъ.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 44, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Заразенъ гранулозенъ катаръ у говедата и покривна мѣхурчеста еризантема у Домашнитѣ животни.

Чл. 45. Болнитѣ животни се изолиратъ и лѣкуватъ. Забранява се естественото покриване въ заразенитѣ населени мѣста, като заплождането става чрезъ изкуствено осеменяване.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 45, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Писемия, паратифъ, тифъ, колибацилоза, заразна бронхоневмония и митъ у кокетата; бѣла диария, диплококоза, паратифъ, септична пневмония и дифтерия у телетата; дизентерия у агнетата.

Чл. 46. Случаитѣ на заболявания на новороденитѣ и младитѣ животни се съобщаватъ задължително.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 46, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 47. Ветеринарнитѣ власти могатъ при масова поява на тѣзи болести и следъ точно установяване на причината имъ:

а) да изолиратъ кравитѣ съ напреднала бременностъ и заболѣлитѣ животни заедно съ майкитѣ имъ;

б) да предприематъ серумиране, ваксиниране и лѣкуване на бременнитѣ, новороденитѣ и младитѣ животни;

в) да изследватъ бактериологически водопойтѣ и да обеззаразяватъ и хигиенизиратъ водопойтѣ, оборитѣ и родилнитѣ помѣщения;

г) да отстраняватъ отъ разплодъ майкитѣ-бацилоносителки.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 47, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Дизентерия у птицитѣ.

Чл. 48. Случаитѣ на дизентерия у птицитѣ се съобщаватъ задължително.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 48, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 49. При констатиране на болестта ветеринарнитѣ власти прилагатъ следнитѣ мѣрки:

а) възбрана на птицитѣ въ заразенитѣ стопанства. Серологични изследвания на всички кокошки и пѣтли въ заразенитѣ населени мѣста и въ държавнитѣ и частни стопанства, които произвеждатъ и продаватъ расови яйца и пилета;

б) строгъ ветеринаренъ надзоръ на внесениѣ отъ странство пѣтли, кокошки и пилета. Вносътъ на птичи яйца се разрешава отъ санитарно-ветеринарната служба при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти. Внесениѣ яйца отъ расови птици, както и яйцата отъ заразенитѣ стопанства, се измѣтватъ само въ държавнитѣ стопанства и обществени люпилини при строгъ ветеринаренъ надзоръ;

в) унищожаване на болнитѣ пѣтли, кокошки и пилета и обезщетяване на стопанитѣ. Обеззаразяване на кокошарницитѣ, инкубаторитѣ, дворовѣтѣ, сѣдветѣ и съоръженията.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 49, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Глава V.

Срѣдства за борба съ паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането и разрешаването имъ.

Чл. 50. Срѣдствата, необходими за преследване на паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането, се взематъ:

I. По бюджета на държавата.

а) отъ такситѣ при задължителната регистрація на домашнитѣ животни;

б) отъ специалнитѣ такси за манипулиранитѣ кожи отъ домашни животни.

Размѣртѣ на горнитѣ такси се опредѣля ежегодно отъ Върховния ветеринаренъ съветъ. Регистрацията и събирането на такситѣ за регистрація се извършва отъ общинитѣ, като 20% отъ постѣпленията съ приходъ на общинитѣ.

II. Отъ бюджетитѣ на общинитѣ.

Отъ ежегодно предвижданитѣ суми въ бюджетитѣ на общинитѣ.

III. Отъ бюджетитѣ на земедѣлскитѣ камари

Отъ ежегодно предвижданитѣ суми въ бюджетитѣ на земедѣлскитѣ камари.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ заглавието на глава V и чл. 50, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 51. Въ бюджета на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти се предвиждатъ ежегодно необходимитѣ срѣдства за осъществяване на всички мѣроприятия, свързани съ цѣлостната защита на домашнитѣ животни срещу паразитнитѣ болести и болеститѣ при развъждането.

Въ сѣщия бюджетъ се предвиждатъ помощи и награди за поощрение на стопани, организации, длъжностни и частно-практикуващи ветеринарни лѣкари, вѣзли участие при преследването на тѣзи болести.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 51, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 52. Общинитѣ предвиждатъ всѣка година въ бюджетитѣ си срѣдства за подпомагане и извършване здравнитѣ мѣроприятия на ветеринарната служба.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 52, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 53. За оздравяване, хигиенизиране и постройка на обори, овчарници, свинарници, торница, водопой и за цѣлостно и частично подобрене на обществени и частни пасища, общинитѣ, кооперативнитѣ и други сдружения и организации, както и стопанитѣ, се ползуватъ отъ дългосрочни заеми при Българската земедѣлска и кооперативна банка, които се отпускатъ и изразходватъ по указание на съответния длъжностенъ ветеринаренъ лѣкаръ.“

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеизановъ: Които приематъ чл. 53, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„Чл. 54. Вносътъ на лѣчебни, дезинфекционни и други срѣдства, употребявани въ ветеринарно-медицинската практика, се разрешава отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти — Санитарно-ветеринаренъ отдѣлъ.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 54, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 55. Всички заведения въ страната, въ които се произвеждатъ химико-фармацевтични сръдства за ветеринарно-лѣчебната практика, се поставятъ подъ контрола на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти. Не се разрешава откриването на заведения за производство на такива сръдства, ако тѣ не отговарятъ на санитарно-ветеринарнитѣ изисквания. Открититѣ заведения, неотговарящи на сѣщитѣ изисквания, се закриватъ по административенъ редъ.“

Фирмитѣ или лицата-вносители и производители на ветеринарни химико-фармацевтични сръдства се задължаватъ да деклариратъ точния съставъ на тѣзи сръдства и да внесатъ определенитѣ такси за изследване. Ветеринарно-лѣчебнитѣ сръдства, които се намиратъ въ продажба, безъ да сѣ разрешени или съ промѣненъ съставъ, се иззематъ безъ да се заплащатъ.

Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти опредѣля цената, на едро и дребно, на ветеринарнитѣ химико-фармацевтични сръдства. Вносътъ, производството и продажбата на едро и дребно на такива сръдства се разрешава само на аптекитѣ, дрогеритѣ, а сѣщо така и на ветеринарнитѣ лѣчебници, амбулатории и служби.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 55, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава VI.

Обезщетения.

Чл. 56. Даватъ се обезщетения въ размѣръ на цѣлата пазарна стойностъ на животнитѣ и птицитѣ:

- а) на стопани, чиито животни и птици сѣ умрѣли вследствие задължително предпазно и лѣчебно третиране;
- б) на стопани, чиито животни и птици сѣ унищожени съ диагностична цель;
- в) на стопани, чиито животни и птици сѣ унищожени или иззети съ цель да се прекрати дадена болестъ, и
- г) на стопани, чиито животни сѣ умрѣли отъ пироплазмоза или дуринъ.

За бележка. Въ всѣки случай на изплащане обезщетение се приспада стойността на използваемитѣ части: кожи, тлъстини, месо и др.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ заглавието на глава VI и чл. 56, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 57. Не се даватъ обезщетения:

- а) на стопани, чиито малоченни животни и птици сѣ унищожени поради отказъ отъ лѣкуване или предпазно третиране;
- б) на стопани, които не сѣ изпълнили постановленията на настоящия законъ, и
- в) за унищожени кучета и котки съ цель за ограничаване и прекратяване на паразитни и други болести.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 57, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Глава VII.

Наказателни разпоредби.

Чл. 58. Наказватъ се съ глоба отъ 200 до 3.000 л. тѣзи частни лица, които сѣ нарушили членове отъ 6 до 49 включително отъ настоящия законъ, безъ нарушенията по чл. 7, буква „д“ (чл. 62).“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ заглавието на глава VII и чл. 58, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 59. Наказватъ се съ глоба отъ 200 до 3.000 л. длъжностнитѣ лица, които не сѣ спасили или не прилагатъ по-

становленията на настоящия законъ и издаденитѣ въз основа на сѣщия правилникъ наредби и предписания.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 59, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 60. Наказва се съ глоба отъ 100 до 1.000 л. този, който не е регистриралъ домашнитѣ си животни.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 60, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 61. Наказва се съ глоба отъ 5.000 до 50.000 л. този, който продава ветеринарно-лѣчебни сръдства на по-високи цени отъ определенитѣ такива отъ Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти и който е произвелъ или продава неразрешени ветеринарно-лѣчебни сръдства или такива съ промѣненъ съставъ.“

При повторно констатиране на промѣни въ състава или при произвеждане и пускане въ продажба на неразрешени специалитети, работилницата се закрива по административенъ редъ.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 61, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 62. Наказватъ се съ глоба отъ 500 до 10.000 л. тѣзи лица, които сѣ нарушили чл. 7, буква „д“, отъ настоящия законъ и издаденитѣ въз основа на сѣщия правилникъ наредби и предписания.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 62, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 63. Нарушенията се констатируютъ съ актове отъ натоваренитѣ съ прилагането му органи, като актоветѣ се подписватъ най-малко отъ единъ свидетель.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 63, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 64. Съставениятъ актъ се предава на съответния околийски ветеринаренъ лѣкаръ или на замѣстника му, който следъ надлежна провѣрка издава постановление за глобяване на нарушителя, или го препраща на съответната по-горна инстанция, за разпореджане.“

Околийскитѣ ветеринарни лѣкари могатъ да издаватъ наказателни постановления до 3.000 л., началникитѣ на областнитѣ ветеринарни служби до 10.000 л., а началникътъ на санитарно-ветеринарния отдѣлъ при Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти — до 50.000 л. включително.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 64, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 65. Издаденитѣ по този законъ наказателни постановления могатъ да бждатъ обжалвани по реда на книга VI, глава V, отъ закона за наказателното сѣдопроизводство.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 65, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Марчевъ: (Чете)

„Чл. 66. Настоящиятъ законъ отмѣня постановленията на всички общи и специални закони, които му противоречатъ.“

Подробноститѣ за приложението на настоящия законъ се опредѣлятъ съ правилникъ и наредби.“

Председателствуващ д-ръ Петър Кьосеивановъ:
Който приематъ чл. 66, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на последната точка, шестнадесета, от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобряване наредбите и постановленията на Министерския съвет, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени след 26 юний 1942 г.

Моля да се съгласите да се прочете само проекторешението, без мотивите, тъй като са известни. Които г-да народни представители са съгласни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение на наредбите и постановленията на Министерския съвет, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени от 26 юний 1942 г. до 26 октомври 1942 г.

Одобряват се наредбите и постановленията на Министерския съвет, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени от 26 юний 1942 г. до днесъ.

(Ето мотивите и смисълът към проекторешението:

МОТИВИ

към проекторешението за одобрение наредбите и постановленията на Министерския съвет, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени от 26 юний 1942 г. до 26 октомври 1942 г.

Г-да народни представители! Многобройните и усложнени въпроси, които възникнаха при присъединяването на освободените през 1941 г. към царството земи, трудността за тяхното цялостно обхващане, за да може да се дойде до едно тяхно трайно и окончателно уреждане по законодателен ред, наложиха необходимостта въ областта на тези материи да се действа с бързи мерки с цел да се постигне по-скоро правилното уреждане на въпросите. По тази причина беше необходимо, Министерският съвет да действа въ тази област, чрез наредби и постановления, за която цел и XXV обикновено Народно събрание, през третата си редовна сесия, въ 61. заседание, държано на 27 мартъ 1941 г., гласува и прие закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи.

Въз основа на чл. 2 от същия законъ и въ връзка с него, XXV обикновено Народно събрание, въ третата си редовна сесия, прие и гласува решение за одобрение на наредбите и постановленията на Министерския съвет, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени от 6 априлъ 1941 г. до 26 юний 1942 г. Следва, прочее, на основание същия членъ, XXV обикновено Народно събрание въ настоящата си сесия да се занимае с одобрението на всички наредби и постановления на Министерския съвет, издадени от 26 юний 1942 г. до днесъ.

По тия съображения, моля ви, г-да народни представители, да гласувате и приемете тукъ приложеното проекторешение.

Гр. София, ноември 1942 г.

Министър на правосъдието: Д-ръ К. Партовъ

СПИСКЪ

на наредбите и постановленията на Министерския съвет, които подлежат на одобрение от Народното събрание, съгласно чл. 2 от закона за бързо уреждане неотложни въпроси въз освободените земи, издадени от 26 юний 1942 г. до 26 октомври 1942 г.

I. 8. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 8 юлий 1942 г., протоколъ № 92. Одобрява се наредбата за регистриране на бажанти („Държавен вестник“, брой 152).

II. 2. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 8 юлий 1942 г., протоколъ № 92. Одобрява се наредбата за облекчаване на жилищната криза въ Бълморската област („Държавен вестник“, бр. 152).

III. 60. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 8 юлий 1942 г., протоколъ № 92. Одобрява се наредбата за предварителното разрешаване на продажбите на недвижими имоти от лица, които се изселват от Бълморската област („Държавен вестник“, брой 152).

IV. 63. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 3 юлий 1942 г., протоколъ № 90. Отстъпва се даромъ на дружеството на запасните подофицери държавната сграда, находяща се въ гр. Гюмюрджина, ул. „71“ № 5 („Държавен вестник“, брой 154).

V. 72. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 22 юлий 1942 г., протоколъ № 94. Тялжувателна наредба на чл. 24 от закона за облагане с данъци, такси и други жителите на освободените през 1941 г. земи („Държавен вестник“, брой 166).

VI. 87. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 22 юлий 1942 г., протоколъ № 94. Наредба за плащане срещу вземания спрямо бивша Югославия, произлизащи от държавни предприятия („Държавен вестник“, брой 166).

VII. 7. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 29 юлий 1942 г., протоколъ № 97. Одобрява се, всички преселници, които са засели въ Бълморската област, се освобождава от всички такси за пътуване и за лекарства („Държавен вестник“, бр. 172).

VIII. 38. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 29 юлий 1942 г., протоколъ № 97. Отстъпва се даромъ на Ефорията за подпомагане на Зографския манастиръ „Света-гора“ държавната сграда, построена върху 300 кв. метра, находяща се въ гр. Кавала („Държавен вестник“, брой 186).

IX. 121. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 22 юлий 1942 г., протоколъ № 94. Указанияването на всички индустриални заведения, работилници, електроснабдителни съоръжения, електрокамини, тютюнови складове и други, преминали въ собственост на българската държава след освобождаването на поробените земи, да се извърши от смесена комисия от органите на министерствата на Благоустройството и Земеделието, назначени съ заповед по споразумение между двамата г-да министри („Държавен вестник“, брой 187).

X. 15. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 21 августъ 1942 г., протоколъ № 109. Одобрява се наредбата за обмяна на облигации от вътрешния и външен дълг на бивша Югославия съ облигации, издадени от българската държава („Държавен вестник“, брой 190).

XI. 64. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 5 августъ 1942 г., протоколъ № 101. Земите, принадлежащи на Обществото на сестрите евангелистки — източнокатолическо сиропиталище „Кн. Евдокия“, София, находящи се въ землището на с. Палюрци, Гевгелийска околия, отнети му от бивщата югославска държава, се завземат и причисляват към държавния служебен фонд („Държавен вестник“, брой 192).

XII. 113. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107. Наредба за правата на минни периметри и концесии въ освободените земи („Държавен вестник“, брой 195).

XIII. 20. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 12 августъ 1942 г., протоколъ № 105. Да се допълни 32. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 19 юний 1942 г., протоколъ № 85, въ смисълъ, че то не се отнася до държавните сгради, наети за жилищни нужди въ градовете Скопие, Битоля, Кавала, Стреш, Драма, Гюмюрджина и Дедеагач („Държавен вестник“, брой 197).

XIV. 69. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 2 септември 1942 г., протоколъ № 112. Забранява се всякакво вмѣшательство въ службата по държавните имоти от служебни лица и мѣста от други ведомства („Държавен вестник“, брой 201).

XV. 5. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 5 септември 1942 г., протоколъ № 115. Освобождават се от всякакви такси, гербо, магазинаж, застраховка и други такива всякакви материали, превозвани по българските държавни железници, за нуждите на строителите на заселниците на Бълморската област („Държавен вестник“, брой 203).

XVI. 29. постановление на Министерския съвет, взето въ заседанието му от 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Безплатно превозване на заселници от Бълморската област важи и въ случаите, когато се наложи да се разместят заселници вътре въ самата Бълморска об-

ласть, или да се върнат нѣкои обратно въ мѣстата, откъдето сѫ дошли. Въ тѣзи случаи, обаче, е необходимо разрешение на директора на Бѣломорската област („Държавен вестник“, брой 207).

XVII. 9. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 2 септември 1942 г., протоколъ № 112. Разрешава се да се изплатятъ и да се признаятъ за редовно изплатени заплатитѣ и възнагражденията на иметскитѣ намѣстници, полски стражари и полицейскитѣ стражари на служба въ общинитѣ въ освободенитѣ земи за времето отъ назначаването имъ до утвърждаване бюджетитѣ на съответнитѣ общини за 1942 бюджетна година („Държавен вестник“, брой 207).

XVIII. 26. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Общото ръководство на комисарството за жилищнитѣ строежи въ Бѣломорската област („Държавен вестник“, брой 207).

XIX. 28. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Наредба за отпускане заемъ на заселницитѣ въ Бѣломорската област и за снабдяването имъ съ инвентаръ („Държавен вестник“, брой 207).

XX. 2. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Относно доставката на три леки автомобилни коли, марка „Опел-Олимпия“, отъ „Ена“, акционерно дружество, София („Държавен вестник“, брой 207).

XXI. 25. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Наредба за принудително отчуждаване на частни имоти, необходими за постройки на заселнически жилища въ Бѣломорската област („Държавен вестник“, бр. 207).

XXII. 24. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 юли 1942 г., протоколъ № 116. Относно извършване на постройки въ Бѣломорската област за заселници отъ старитѣ предѣли на царството („Държавен вестник“, брой 207).

XXIII. 44. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 16 септември 1942 г., протоколъ № 118. Относно отстъпването на Тракийското минно акционерно дружество — София, минни концесии и периметри („Държавен вестник“, брой 215).

XXIV. 22. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 26 септември 1942 г., протоколъ № 125. Наредба за допълнителна наредбата за уреждане на сѣдебищни въпроси въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи („Държавен вестник“, брой 218).

XXV. 108. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107. Относно даване права на министра на търговията да влѣзе въ преговори съ „Ацинде минерали миталичи италиани“ — А. м. и — Римъ, относно отдаване опредѣлен срокъ експлоатацията на държавнитѣ периметри за манганови руди, нахалдаци се въ землището на Драмска околия („Държавен вестник“, брой 219).

XXVI. 15. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 септември 1942 г., протоколъ № 217. Относно неприлагане забележката къмъ чл. 15 отъ наредба А за лишаване отъ лихви, магазинажи и други по членове 28 и 29 отъ сѣщата наредба агентитѣ на Дирекция за хранознѣс отъ Бѣломорската област и Македония — не е публикувано.

XXVII. 6. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 септември 1942 г., протоколъ № 127. Наредба за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земедѣлието и на държавнитѣ имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ 6.480.000 л. („Държавен вестник“, брой 222).

XXVIII. 22. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123. Разрешава се на сдруженията, респективно на търговцитѣ, за дърва за горене въ градоветѣ Битоля и Скопие да се отпускатъ сѣчища отъ държавнитѣ и поставенитѣ въ владение на държавата гори въ съответната област, за добиване дърва за горене за нуждитѣ на поменатитѣ градове („Държавен вестник“, брой 220).

XXIX. 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септември 1942 г., протоколъ № 123. Допълнение на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването отъ горитѣ и отъ високопланинскитѣ и горски пасища въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи („Държавен вестник“, брой 220).

XXX. 33. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 октомври 1942 г., протоколъ № 131. Относно облекченията, предвидени въ отдѣлъ 2 на членове 2 и 6 включително отъ закона за облекчение на материалното положение на държавнитѣ, общински и други служители въ царството, важатъ и за държавнитѣ, общински и други служители на служба въ населенитѣ мѣста, освободени презъ 1941 г. включително въ Златоградска и Неврокопска околии („Държавен вестник“, бр. 232).

XXXI. 34. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 октомври 1942 г., протоколъ № 131. Наредба за оземляване на общинскитѣ служители въ селата на Бѣломорската област („Държавен вестник“, брой 232).

XXXII. 36. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 14 октомври 1942 г., протоколъ № 133. Наредба за извършване и оправдаване на разходитѣ по построяване на жилища за заселницитѣ въ Бѣломорската област („Държавен вестник“, брой 233).

XXXIII. 65. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 10 юни 1942 г., протоколъ № 79. Наредба за допълнителенъ бюджетенъ кредитъ на Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 1.300.000 л. („Държавен вестник“, брой 239).

XXXIV. 64. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 юли 1942 г., протоколъ № 90. Възлага се на кметовѣта на Бѣломорската област, да мобилизиратъ граждански жителитѣ отъ общинитѣ си, на които да възложатъ пожънването на посѣвитѣ, изоставени отъ собственицитѣ или наемателитѣ имъ, както и на овъзи стопани, които не се явятъ навреме да прибератъ реколтата си („Държавен вестник“, брой 150).

XXXV. 2. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 8 юли 1942 г., протоколъ № 93. Наредба за предварително разрешаване на продажбитѣ на недвижими имоти отъ лица, които се изселватъ отъ Бѣломорската област, да се прилага само по отношение на сдѣлките, при които купувачитѣ сѫ лица отъ турски, гръцки, румѣнски, сръбски, албански, цигански или еврейски произходъ, и такива сдѣлки да не се разрешаватъ — не е публикувано.

XXXVI. Наредба, издадена съгласно чл. 7 отъ закона за облекчаване на материалното положение на държавнитѣ, общински и други служители въ царството — за безплатно пътуване на всички щатни, държавни и общински служители отъ освободенитѣ земи, два пъти презъ годината („Държавен вестник“, брой 154).

XXXVII. 42. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 22 юли 1942 г., протоколъ № 94. Одобрява се да бѣдатъ отнесени въ общата смѣтка на безстопанственитѣ суми отъ освободенитѣ земи на Министерството на финанситѣ, подъ № 296, при Софийския клонъ на Българската народна банка, внесени въ Българската земедѣлска и кооперативна банка суми, за изплащане отчуждени за обществена полза имоти въ тия земи, до доказване по сѣдебенъ редъ претенцитѣ отъ заинтересувани трети лица, претендиращи върху сѣщитѣ суми.

XXXVIII. 57. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 юли 1942 г., протоколъ № 97. Относно учредяване фондация „Охридъ“.

XXXIX. 94. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 19 августъ 1942 г., протоколъ № 107. Относно строежа и поправката на жилища въ Бѣломорската област.

XL. 27. Постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 9 септември 1942 г., протоколъ № 116. Относно отпускане 500.000 л. на разположение на директора на Бѣломорската област.

XLI. 46. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 юли 1942 г., протоколъ № 97. Наредба за снабдяване съ свидетелства за предприемаческа правоспособност на предприемачитѣ-строители отъ освободенитѣ презъ 1941 г. български земи.

XLII. 78. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 27 май 1942 г., протоколъ № 68. Създава се нарочно комисарство за жилищнитѣ строежи въ Бѣломорска област, на което се възлага да въста нови сѣществувачитѣ полугодни жилищни постройки и да построи нови жилищни постройки за заселницитѣ въ Бѣломорието, съ цель да се използватъ сѣществувачитѣ свободни земи.

XLIII. 1. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 14 октомврий 1942 г., протоколъ № 135, съ което се отчуждаватъ за нуждитъ на Министерството на търговията, промишлеността и труда недвижими имоти, находящи се въ землището на гр. Лименъ, мѣстността на Св. Василий, на о. Тасосъ, за корабостроителница („Държавенъ вестникъ“ . . .).

Председателствуващъ д-ръ Петъръ Кьосеивановъ: Който г-да народни представители приематъ проекторешението за одобрение на наредбитъ и постановленията на Министерския съветъ, подлежащи на одобрение въз основа на чл. 2 отъ закона за бързо уреждане неотложни въпроси въ освободенитъ земи, издадени отъ 26 юний 1942 г. до днесъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съ това се изчерпва дневниятъ редъ.

За идущото заседание, което ще се състои въ петъкъ, 6 ноемврий, 15 ч., въ съгласие съ Министерския съветъ, председателството ви предлага следния дневенъ редъ:

1. Одобрение на предложението за одобрение 23. постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 септемврий 1942 г., протоколъ № 123 — относно допълнение на наредбата за уреждане на горската собственост и ползуването на горитъ и отъ високопланинскитъ и горски пасища въ освободенитъ презъ 1941 г. земи.

Второ четене на законопроектитъ:

2. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството (Главна дирекция на строежитъ) за 1942 бюджетна година въ размѣръ на 100.000.000 л.

3. За оставяне въ сила на закона за данѣка върху военновременнитъ печалби и за приходитъ отъ 1943 г.

4. За измѣнение и допълнение на закона за митницитъ. Който г-да народни представители приематъ предложениия дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема:

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 18 ч. 20 м.)

Подпредседателъ: Д-РЪ ПЕТЪРЪ КЬОСЕИВАНОВЪ

Секретаръ: СВЕТОСЛАВЪ СЛАВОВЪ

Началникъ на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВЪ